

MAGYAR LAP

naposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeségi bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárlás Elemér**

Gafencu külügyminiszter szerdán este elutazott Rómából

Belgrádban egynapig fog tartózkodni. Az olasz kormány hivatalos közlése a római megbeszélésekről

Rómából jelentik: Gafencu külügyminiszter szerdán este egymásután fogadta az angol, francia, lengyel és török nagykövetet és a görög követet.

A külügyminiszter római megbeszéléseiről egyébként a következő hivatalos jelentést adták ki:

— Azoknak a megbeszéléseknek során, amelyeket Gafencu Mussolinivel és Cianoval folytatott, megvitatott a két országot érintő kérdéseket. A megbeszélések a barátságos szívélyesség légkörében és kölcsönös meglepedésre folytak le.

Gafencu külügyminiszter szerdán este elhagyta Rómát. Belgrádban egy napig fog tartózkodni.

Gafencu külügyminiszter látogatása szakított egy vétkes hagyománnyal
A „Curentul” vezércikké

Gafencu római útjával kapcsolatban Pamfil Seicariu érdekes vezércikket ír a *Curentul*-ban. A vezércikk megállapításai a következők:

A román külügyminiszter római látogatása jó alkalom volt a román-olasz viszony felülvizsgálására. Nem is lehet tudni hamarjában, mióta nem járt román külügyminiszter Rómában. Az a különös felfogás vert ugyanis tanyát a mi külügyminisztériumunkban, hogy Romániának kötelessége szembehelyezkedni a fasizmussal. Nem tetszett nekünk az olasz rendszer; bosszantott minket Mussolini s azt hittük, hogy igazolni kell magatartásunkat vele szemben.

Később pedig azért nem lehattunk jóban Rómával, mert Jugoszlávia állt vele feszült viszonyban s mi kötelezve éreztük magunkat arra, hogy a Kisantant politikáját folytassuk, mintha ezeknek a szövetségi megegyezéseknek volna valami valóságos értékük.

Titulescunak hibás értesülései voltak Itáliára vonatkozólag. Évről-évre igyekeztünk kimélyíteni a szakadékokat és megerősíteni az Olaszországgal való szembehelyezkedés állásait. Pedig ez egyáltalában nem egyezett meg érdekeinkkel. De mi iparkodtunk mások érdekeit szolgálni. Hiszen a megtorlások politikájában is Benes tanácsát követtük, aminek az lett az eredménye, hogy mások adtak el petróleumot Olaszországnak.

Benes fasizta-ellenes politikájának meg volt a magyarázata, a Titulescu megbocsáthatatlan. Jugoszlávia nem is követte végig ezt a politikát s egy alkalmas pillanatban a közeledés útjára lépett.

Mi azonban, akik Jugoszlávia mellett haladtunk, míg az rossz viszonyban volt Itáliával, nem igyekeztünk hasonló eljárást követni, mikor barátokhoz kezdett Rómával.

Mindez természetesen ellenérzést váltott ki Rómában. Most azonban véget kell vetnünk annak a különös rendszernek, hogy mások érdekeinek prizmáján ítéljük meg a saját érde-

Az angol minisztertanács három óra hosszáig tartó ülésen foglalkozott nemzetközi ügyekkel

Uj utasításokat küldött a moszkvai nagykövetnek az oroszokkal folyó tárgyalásokra. — Nagy érdeklődés a danzigi kérdésben. — Törökországgal kész a megegyezés

Londonból jelentik: A Press Association közlése szerint három óra hosszáig tartó ülés volt, mely alkalommal áttekintették a nemzetközi helyzetet. Ennek során a balti és a balkáni államok helyzetével is foglalkoztak. Megállapították, hogy Törökországgal az angliai kezdeményezések értelmében a megegyezés már késznek tekinthető s pár nap múlva a parlamentben is be fogják jelenteni. Danzig kérdése is a minisztertanácsban szóba került. Hosszasabban tárgyaltak az orosz-angol megegyezés felől s a francia kormánnyal egyetértésben újabb utasítást küldöttek a moszkvai nagykövetnek, hogy milyen irányban folytassa a megegyezésre vonatkozó megbeszéléseit.

A minisztertanács után beavatott körökben az a vélemény, hogy még sok időbe telik, míg az angol és orosz kormány egymással megegyezhetik. Egész Londonban legnagyobb érdeklődéssel most a danzigi kérdés iránt vannak s azt hiszik, hogy Beck lengyel külügyminiszter a pénteken tartandó beszédében erre vonatkozólag igen határozott kijelentéseket fog tenni.

Megnemtámadási kölcsönösség Németországgal

Londonból jelentik: Az angol alsóházban Butler külügyi államtitkár többek kérdésre kijelentette, hogy az angol kormány a Görögország és Románia érdekében vállalt szavatossági kötelezettséget nem kívánja kétoldalú egyezményre változtatni. Vagyis nincs szándéka, hogy az illető államoktól is szavatosság-vállalást igényeljen. Chamberlain miniszterelnök szintén többek kérdésre azt is kijelentette, hogy az angol kormány minden békemunkát szívesen vesz s így egyes érdekelt államokban is örömmel látja, hogy a népkisebbségi kérdésben megegyezési állapotok jönnek létre. Azonban mégse hajlandó arra, hogy etekintet-

keinket. S Itália a román külügyminiszter római látogatását felhasználta arra, hogy barátságos fogadtatással kifejezésre juttassa a multtal való szakítás szándékát.

Ne felejtjük el, milyen fontos szerepet játszik Olaszország az európai politikában és hogy Albánia elfoglalásával mekkora jelentőségre jutott a Balkánon. Egy ország külpolitikájának irányvonalát a térképpel a kézben kell megszabni, nem pedig érzések után. Gafencu külügyminiszter római informatív látogatása szakít egy vétkes hagyománnyal. Olaszország ezalkalommal nagy érdeklődést mutatott irántunk. Használjuk ki ezt a figyelmet, annál is inkább, mert Itália most már balkáni hatalom is.

ben jószolgálatait a feleknek följánlja, mert ez diplomáciai félreértéseket okozhatna.

Henderson képviselő azt kérdezte Chamberlain miniszterelnöktől, mi a válasza Hitler kancellárnak arra a vádjára, hogy Anglia be akarja keríteni Németországot. Chamberlain kijelentette, hogy a bekerítési vádnak nincsen semmi alapja.

Hendersonnak arra a további kérdésére, hogy milyen különbség van a Roosevelt által és a Hitler kancellár által felvetett kölcsönös szavatossági elv között, Chamberlain közölte, hogy amit Roosevelt elnök javasolt, az kölcsönös megnemtámadási egyezmény megkötése, amit pedig Hitler kancellár ajánl, az a kölcsönös kezességek kicserélése. Mindezek ellenére az angol kormány kész fontolóra venni Hitler kancellár ajánlatát.

Henderson: Hajlandó-e ezt az angol kormány Berlin tudomására hozni. Chamberlain erre mosolyogva elhárította a feleletadást.

Litvinovot felmentették a külügyi népbiztosságtól

Moszkvából jelentik: A Szovjetunió főtanácsa Litvinovot saját kérelmére fölmentette a külügyi népbiztosságtól. Uj külügyi népbiztossá a főtanács Molotovot nevezte ki, a népbiztosok tanácsának elnökét.

Az északi államok értekezlete tárgyalás alá veszi Hitler kancellár ajánlatát a megnemtámadási egyezményre vonatkozóan

Stockholmból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a svéd, norvég, dán és finn külügyminiszterek május 9-ikén értekezletre gyűlnek össze Stockholmban. Hír szerint az értekezleten meg tárgyalják a Hitler kancellár április 28-iki beszédében felajánlott megnemtámadási egyezményt.

Emberiségi fejlődés új mozzanata

(S. I.) — Anglia bevezeti az általános hadkötelezettséget. Ez a rendszabály többet jelent, mint katonai intézkedést, melyet a nemzetközi helyzet nyugtalansága és bizonytalansága magyaráz. Jelentősége sokkal nagyobb az angol nép belső életében, mint külső kapcsolatainak alakításában, mert nagy és mélyreható fordulatot mutat abban a fejlődésben, mely Angliát mai világhatalmi helyzetéhez elvezette, az angol embert pedig az egyéniség szabadságának legmagasabb fokára juttatta.

Angliára századokon keresztül úgy néztek a világ népei és a népek rajongói, mint az egyéni szabadságnak és az egyéniség jogainak földi paradicsomára. Az angol alkotmányt, mely a szabadságok, szövényes, iratlan rendszert adta, csodálattal vették körül, papírra vetették és számos országban kísérletet tettek arra, hogy az angol törvények és hagyományok meghonosításával olyan fejlődésnek vessék meg az alapjait, mely az angolokéhoz hasonló közéleti állapotokhoz vezessen.

Ez a kísérlet tulajdonképpen sehol sem sikerült. Azokban az időkben, amikor ezek a kísérletek megkezdődtek, az európai ember a közéleti jelenségeket még tulságosan egyszólamúan nézte. A különböző államok helyzetében és állapotaiban egyedül a gondolati rendszerek s politikai elméletek eredményeit látta, a láthatatlanul, esendesen működő gazdasági és földrajzi tényezők hatását vagy egyáltalában nem vette észre, vagy pedig lekicsinyelte és mellőzte.

Az angol nagyságot is, épenúgy, mint franciáét egyedül annak a politikai rendszernek tulajdonította, mely ezekben az országokban az emberek együttélését szabályozza s nem gondolt azokra a földrajzi és gazdasági tényezőkre, melyek ezt a fejlődést megelőzték és meghatározták. Ezek a tényezők pedig legalább akkora szerepet játszottak az angol világhatalmi helyzet kialakulásában, mint az angol nép szellemi és testi tulajdonságai, meg az a gondolatvilág, mely mindezekből fakadt.

Az angol polgárnál több egyéni szabadságot valóban nem élvezett a világ egyetlen más embere sem. Az angol férfi csak akkor teljesített katonai szolgálatot, ha erre kedve vagy hajlama volt s önként beállott katonának. Ezt a szolgálatot jól megfizették, az idő leteltével pedig nyugdíj járt utána. Az angol ember szükségletei számára az egész világ nyitva állt minden kincsével, szépségével, egész sokféleségével: a világ javainak beáramlását várnem drágította és nem akadályozta, mintahogy nem állhatta útját senki annak, hogy az angol ember az egész nagy világban ott keresse meg boldogulását, ahol az számára a legkedvezőbbnek és legkönnyebbnek látszik.

De lehetséges lett volna-e ez az irigyléreméltó helyzet anélkül a korlátlan hatalom nélkül, mellyel ez a szigetország hadihajóival és kereskedelmi hajózásaival századokon keresztül uralkodott és mindmáig uralkodik? Ez a gazdasági és katonai uralom pedig eljuthatott volna-e a mai világhatalmi helyzethez, ha Anglia nem sziget, melyet minden oldalról tengerek védnek és segítenek? Ezen az aránylag kicsiny szigeten pedig nincsenek a világ leggazdagabb szénbányái, melyek abban az időben, amikor még a gőz volt az egyetlen gépi hajtóerő, ugyanazt a szerepet töltötték be, mit ma a kőolaj és annak termékei?

Egészen biztos, hogy nem, mintahogyan anélkül is mérhetetlen gazdagság nélkül, mit az angol kőszén és az a sokféle nagyipar, melyet az megteremtett, az angolok egyéni szabadsága és boldogulása sem lett volna olyan nagy és zavartalan, amilyennek egész hosszú korszakokon keresztül mutatkozott.

Ezekben a korszakokban az angol nép szinte egyedül élvezte távoli földrészek érintetlen és kiaknázatlan kincseit, elmaradt népek mohóságát, mellyel a nyugati civilizáció al-

kalmatosságai és kényelmességai után kapták s azt a nagy hasznot is, mely a javak áramlásából a különböző földrészek között adódik.

Abból a mérhetetlen gazdagságból, melyet ez a hosszú történelmi-monopólium a brit szigeteken felhalmozott, közvetve vagy közvetlenül mindenkinek bőven jutott és jut még ma is, aki ezeken a szigeteken élhet: közvetlenül, mert biztos és gyors volt a boldogulása, szinte elmaradhatatlan a megvagyonosodása mindenkinek, aki az angol lobogó biztos védelme alatt neki mert vágni a világnak és közvetve, mert a sok gazdagon hazatérő ember szaporodó igényei a megélhetést könnyűvé tették azoknak is, akik otthon maradtak.

Aztán beköszöntött a világháború után a munkanélküliség: ez a szörnyű szociális kór, mely annyi európai és tengerentúli államot gyötör. Hiába magyarázzák ezt a bajt a gépi berendezések terjedésével, a világszerte jelentkező általános iparosodással s más hasonló jelenségekkel. Az igazság az, hogy a munkanélküliség igazi okaira még nem jött rá az emberi tudomány. A bajnak mélyebben kell fekélni, mert hiszen kielégítetlen emberi szükséglet bőven van, nemcsak távoli földrészekben, hanem itt Európában, a munkanélküliséggel kínló országok közvetlen szomszédságában vagy könnyen elérhető közelségében. Valahol megbillent a régi egyensúly a kereslet és a kínlat, a fogyasztás és a termelés, a munka és a tőke, meg az emberi együttélés más, hasonlóan fontos és nélkülözhetetlen tényezői között.

A tudomány tehetetlenül áll e nagy zavar előtt, az élet azonban törli magának az útát.

amerre lehet. Egyszer utólag pedig a tudomány majd megállapítja ennek a keserves és nyugtalan úttörésnek okait és törvényeit, melyeket a mai ember, nyakig bajban, sehogysem tud még meglátni.

Angliában is egymást követik az olyan intézkedések, melyek homlokegyenest ellenkeznek azokkal az elvekkel, melyek még a minap az angol fejlődés és nagyság legfontosabb kezeinek látszottak.

Védővámok és egyéb megszorítások egyre szűkebb teret engednek a liberális rendszerű gazdálkodás számára. Az ottawai egyezmény egyetlen gazdasági egységgé kovácsolja össze az angol birodalom részeit. Igaz, hogy ezek a részek a földkerekség területének egy hatodát jelentik, a többi öthatod felé azonban ezzel csak tovább nehezedik az angol ember és az angol portéka útja. Hírek járnak, hogy az angol rádióleadók állami ellenőrzés alá kerülnek, ahogyan az Európának minden más államában már régen megvan s ettől már csak egy lépés az, hogy az angol sajtó is kénytelen lesz előbb-utóbb bizonyos tanácsokat és irányításokat elfogadni, melyeket a közösség érdekében a közvélemény egységének céljából hivatalos helyektől fog kapni. Mindezeket a korlátozó rendszabályokat pedig betetőzi a legújabb döntés: a kötelező katonai szolgálat bevezetése.

Ma úgy látszik, hogy ezt az intézkedést kizárólag a nemzetközi helyzet nagy feszültsége magyarázza. Ha azonban ezt a legújabb angol döntést abban a gazdasági és társadalmi összefüggésben nézzük, melyről szólottunk s nem feledkezünk meg arról sem, hogy ezeknek a tényezőknek mily óriási szerepük van közvetve magában a nemzetközi feszültségben is, úgy be kell látnunk, hogy az emberiségi fejlődésnek mozzanatával állunk szemben. Az idők megnehezedtek az emberiség felett, az egyéniség mind szűkebb térre szorul a közönség követeléseivel, előtt s ezek a nehéz idők lassan-lassan elérik azokat az országokat is, melyek századokig a jólét és szabadság szigetei lehettek.

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

A szatmári és nagyváradi egyházmegyék kebelében működő Actio Catolica és Mária-kongregációk, Megyéspástorunk védnöksége alatt az idei **pünkösdi** ünnepére zarándoklatot rendeznek az Örök városba, hogy az új Szentatya áldásában részesüljenek.

A zarándoklatra szeretettel meghívják Erdély összes katolikusait

**Indulás Nagyváradról: május 23-án d.e.
visszaérkezés: június 2-án reggel**

A zarándokok Firenzében 1 napot, Rómában 4 napot, Velencében 1 nappal töltenek
Utirány: Budapest, Ljubjana, Velence, Firenze, Róma

Részvételi díj személyenként 4950 lei

Ezen összegben bentfoglaltatik:

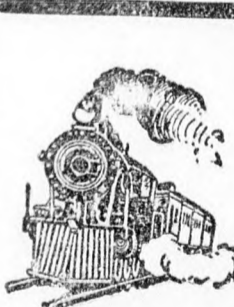
1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
2. Az összes vízumdíjak.
3. Teljes ellátás (étkezés) és elszállásolás Firenzében és Rómában, továbbá egyszeri étkezés (ebéd) Velencében.
4. Rómában egy autó-körseta.
5. Csomagok őrzése a velencei állomáson, ki- s bevitale Rómában.
6. Szakszerű vezetés.

Rómából külön kirándulás Nápolyba és Capriba. Ennek többletköltsége 1050 lei. — A másodosztályon utazók 1500 lei-vel többet fizetnek.

Jelentkezési határidő: 1939 május 10

Az utazáshoz legalább 3 hónapi időtartamra érvényes egyéni utlevél szükséges. Az utlevél beküldésének határideje május hó 10. A részvételi díj egyharmad része jelentkezéskor fizetendő, a többi öszeget május 10-ig fizetendő ki. — Bővebb felvilágosítást ad és részletes tájékoztatót a „MAGYAR LAPOK” kiadóhivatala nyújt (Oradea, str. Regele Carol 5.)

A rendezőbizottság

Meghalt Pázsitny Bonaventura dr., a minorita rend erdélyi tartományfőnöke

Arad. Saját tud. Csütörtökre virradó éjszaka 2 óra után néhány perccel meghalt Pázsitny Bonaventura dr. a romániai minorita rend erdélyi tartományfőnöke. Pázsitny Bonaventura az ősi minorita rend hetvenhatodik erdélyi tartomány főnöke volt.

A rendfőnök szervezetét néhány nappal ezelőtt a veséből eredő mérgezés támadta meg és állapota állandóan rosszabbodott. A betegágyához hívott orvosok kámforinjekciókkal és érvágással igyekeztek könnyíteni a beteg állapotán, de min-

den igyekeztük hiábavalónak bizonyult. A déli órákban szerzetestársainak jelenlétében mély áhítattal megáldozott és fölvetette a haldoklók szentségét. Utána állapota ismét aggasztóra fordult és eszméletét is elvesztette. A délutánt és az esti órákat önkivületben töltötte és éjszaka 2 órakor bekövetkezett halála. A minorita rend nemesek a legkedvesebb testvérét, a megértő barátot vesztette el benne, akit igazán és megérdemelten tiszteltek, becsültek, hanem a rend és a hit nagy harcosát is.

Nagy eredményekben gazdag szerzetesi élet

Pázsitny Bonaventura dr. lelkipásztorkodása mellett kulturális és szociális munkásságával rendkívüli érdemeket szerzett. Tizenkét éven keresztül vezette az erdélyi tartomány ügyeit. Ez az idő elegendő volt arra, hogy a legcélszerűbb újításokat valósítsa meg és egy, a papi hivatás magaslatán álló fiatal nemzedéket neveljen és munkába állítson. Törhetetlen akaratával és végtelen türelemmel szállt szembe az élet nehézségeivel és szerzetesi egyszerűsége biztosította számára úgy a többségi, mint a kisebbségi társadalom teljes elismerését.

Szerda este fél nyolc órakor szólalt meg először a lélekharang a minoriták plébániatemplomában és ekkor gyújtották meg a gyertyát az agonizáló tartományfőnök betegágya mellett. A szerzeteseket csemetés hívta a tartományfőnök betegágyához és ott elénekelték a haldoklók zsoltárát. Este 10 órakor akarták Rómát telefonon értesíteni, de csak késő éjjel kaptak összeköttetést. Sürgőnyileg értesítették Pacha Ágoston dr. megyéspüspököt, hogy a halál minden pillanatban bekövetkezhet.

Pázsitny Bonaventura dr. 1872. október 27-én született Pozsonyszentgyörgyön. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után Rómába ment és a fiatal lelkész a szentszéki Kollégiumban 1896. január 1-én tette le a minorita rend szerzetesi fogadalmát. Hat hónappal később június 28-án Rómában pappá szentelték. Az ősi római Gregorián egyetem 1904-ben a hittudományok doktorává avatta. Pázsitny Bonaventura dr. 1898-ban Aradon kezdte meg működését, mint segédlelkész és hitoktató. Egy év múlva Szepescsütörtökre került mint plébános. Előjárói rendkívüli tehetségének, szorgalmának jutalmazása képpen 1900-ban a marosvásárhelyi rendi papnövelde tanárává nevezték ki. Három év múlva a teológia igazgatója lett. Mint igazgató felvirágoztatta az intézetet. Egykori tanítványai nemesek a magyar nyelvterületen, de Rómában is értékes munkásságot fejtenek ki. A papnövelde a világháború előtti időben Szepescsütörtökre költözött le és 1913-ig volt az intézet igazgatója. Ebben az évben a Szentszék meghívására Rómába ment, ahol a Szent Péter bazilikában a magyar nyelvű hívek gyóntatója volt. Évekig élt ebben a minőségben és 1916-ban tért vissza Rómából. Rövid ideig a kolozsvári Minorita rendház főnöke volt, majd a világháború befejezése után ismét Rómába utazott, ahol mint a magyar hívek gyóntatója működött. 1927-ben a romániai minorita rend provinciális káptalanja nem választott tartományfőnököt, hanem megvárta Róma döntését. Róma jelöltje Pázsitny Bonaventura volt, aki mint commissarius generalis érkezett meg, hogy átvegye a tartományügyek vezetését. 1931-ben, három évvel később a provinciális káptalan ismét főnökévé választotta és ez 1934-ben és 1937-ben is megismétlődött. Pázsitny Bonaventura tartományfőnöki megbízatása 1940-ben járt volna le.

A minorita rendház közleménye a gyászszertől

Pázsitny Bonaventura dr. tartományfőnök halálával kapcsolatban az aradi minorita rendház közleményt adott ki. A közlemény elmondja, hogy a rendház vezetősége a halálesetről azonnal értesítette dr. Cassulo András pápai követet, a minoriták római generalis főnökét és dr. Hess Bélát, valamint a temesvári, gyulafehérvári és a szatmár-magyvári püspökségeket, az aradi hatóságokat, az erdélyi szerzetesrendek főnökségeit és Rómában dr. Monay Ferenc vatikáni pápai gyóntatót, volt rendfőnököt. A rendfőnöki hivatal teendőit, a rendi szabályok értelmében újabb római intéz-

kedésig a jelenlegi rendtartományi titkár Novák R. Mihály minorita atya látja el. A jövő évi választásig ideiglenesen kinevezett főnök vezetői tovább az ügyeket, akinek személyét a római Kuria jelöli ki a rendi tanács előterjesztésére.

Felravatalozták a főpap földi maradványait. A temetés rendje

Pázsitny Bonaventura dr. földi maradványait a minorita kultúrház kápolnájában ravatalozták fel, s a koporsó itt marad a gyászistentiszteletig. A gyászistentisztelet előtt az elhunyt főpap tetemét magabazáró koporsót a minorita plébániatemplomban elkészített gyászszertartásra helyezik. A templomi ravatal előtt elmondják majd a halotti szolozsmát, amelyet délelőtt 10 órakor ünnepélyes

gyászmise és Libera követ. A templomban vegyeskórusok fognak énekelni, közreműködik a Szent Antal templomi nagykórus és a Jézus Szíve kórus. A temetési szertartás pénteken délután fél 6 órakor kezdődik és azt előreláthatólag dr. Pacha Ágoston megyéspüspök tartja, a vidékről érkező és az aradi papság nagy részvétele mellett. Az elhunyt tartományfőnök temetésén az összes katolikus intézmények, katolikus iskolák és vidéki egyházak küldöttségileg képviseltetik magukat.

Az aradi minorita rendház gyászjelentése

Az aradi minorita rendház és az erdélyi Szent Erzsébetről nevezett rendtartomány tagjai fájdalommal tudatják, hogy Pázsitny Bonaventura a minorita rend erdélyi tartományfőnöke életének 67-ik évében, szerzetesi fogadalmának és áldozópapságának 43-ik évében meghalt. Május hó 5-én délelőtt fél 10 órakor tartják meg a koporsóba teteli szertartást és utána a főpap tetemét magabazáró koporsót átszállítják a minorita plébániatemplomba. Délelőtt 10 órakor mutatják be az engesztelő szentmiseáldozatot. A szertartás délután fél 6 órakor kezdődik.

Csütörtökön délelőtt az aradi Római Katolikus Egyházközség rendkívüli ülést tartott. Az ülésen résztvett dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, aradi plébános és dr. Széll Lajos egyházközségi világi elnök. Megjelent az egyházközségi tanács valamennyi tagja. A temetési szertartások megbeszélése után az elhunyt dr. Pázsitny Bonaventura érdemeinek megörökítéséül a Római Katolikus Gimnázium javára pályadíj alapítványt tettek.

Csütörtökön délelőtt egyébként az aradi evangélikus és a református egyházak küldöttsége felkereste a minorita rendházat és részvétüket nyilvánították. Hasonlóképpen tömeges részvétnyilvánításokat kapott a rendház az aradi társadalom minden rétegétől.

A kormányzótanács is elfogadta a szerb-horvát megegyezést

Öt horvát miniszter lesz a koalíciós kormányban.
Pál kormányzó herceg kedden indul Rómába

Belgrádból jelentik: A kormányzótanács elfogadta a Czvetkovic és Macsek között létrejött szerb-horvát megegyezést. Most már csak a megegyezés kihirdetése és az új koalíciós kormány megalakítása van hátra. Valószínű, hogy az új kormány még a csütörtöki nap folyamán megalakul. A szerb-horvát koalíció kormányában öt horvát miniszter kap helyet.

Maga Macsek nem vesz részt a kormányban. Bizonyos, hogy Czinczár-Markovics továbbra is külügyminiszter marad.

Pál kormányzóherceg kedden indul el Viktor Emanuel olasz császár-király meghívására Rómába. Utjára Czinczár-Markovics külügyminiszter is elkíséri.

A jugoszláv külügyminiszter Londonban

Londonból jelentik: A munkáspárti Daily Herald értesülése szerint Czinczár-Markovics jugoszláv külügyminiszter a hét végét Londonban tölti. A lap szerint a jugoszláv külügyminiszter Bonnet francia külügyminiszterrel is

tárgyalást folytat.

A hírt fenntartással kell fogadni, mert az eddigi értesülések szerint a jugoszláv külügyminiszter kilencedikén elkíséri Rómába Pál kormányzóherceget.

„Magyar Nők Lapja“

Szépirodalom.

Művészet.

Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap melléklettel, megjelenik havonta háromszor.

E pompás kivitelű legszebb magyar folyóirat, új és kiváló írók és írók ragyogó sorát hívta meg, hogy tolluk és tehetségük tüzeit állítsák a magyar család, a magyar otthon és a magyar nő szolgálatába.

A „Magyar Nők Lapja“ bensőséges barátja minden családjának, segítő társa és irányítója minden magános nőnek és ifjú hölgyek összejövésének.

A hit és tiszta szellem vezetője a Magyar Nők Lapja hasábjain megjelenő nagyszerű írógárdát, mely Papp Jenő kiváló író és a rádió volt közkezdvelt krónikása mellett még Harsányi Zsolt, Zilahy Lajos, Kodolányi János, Bókay János, Ignác Rózi, Nyírő József, dr. Hószu Zoltán (színművész és kiváló humorista), Hunyady Sándor, Babay József, K. Lányi Firooska, Hóry László és Nyíri László kiváló erők munkáival fogja gyönyörködtetni olvasóit.

Regényei megpróbélok és versei mindig a legjobbak. Ajándék akciói továbbra is teljes mértékben folytatódhatnak.

A „Magyar Nők Lapja“ vezetősége becsülettel igyekszik beváltani minden szavát, hogy megeremtesse a tisztesség, a szépség és a költészet csodálatos erejét a társadalom részére. Komoly érdeklődők kérjenek 9 lei postabélyeg beküldése ellenében három példányos mutatványszámot.

Megrendelési hely:

TÖRÖK JÁNOS Oradea, Căsuța postala 47.

Kijelentem! "EZ A BIOCEL BŐRTÁPSZER CSODÁLATOS!"

Bebizonyítja, hogy a bőr táplálkozni tud!

Az orvosom mondta, hogy a Bio-cel, mely ebben a különleges bőrtápszerben van, gondosan kiválasztott fiatal állatokból vonják ki. Ez mélyen behatol a bőrbe és ellátja azzal a táplálékkal, melyre valóban szüksége van ahhoz, hogy azt feszessé, üdévé és fiatallá tegye. Ez egy híres bécsi egyetemi tanár felfedezése és most benne van a rózsaszínű Tokalon Crème-ben, ebben a híres párisi crémében és pedig abban a helyes adagolásban, mely a bőrszövetek táplálásához szükséges. Használja ezt a krémet éjszakára és a fehér színű Tokalon Crème-t reggel. Három nap múlva már a legjobb uton lesz, hogy megszabaduljon foltos arcborítól és petyhüdt arcizmaitól. Prof. Stejskálnak a bécsi egyetemi klinikán 55-72 éves nőkön végzett kísérleteinél a ráncok hat hét alatt eltűntek. Most tubusban is kapható Lei 45-től.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Rosszabbodik az idő, szelesebb és hűvösebb lesz, sokfelé eső, zivatar.

Elt 96 évet

Írta: Konez Károly

I.

Egyszer csak ott voltam a soha nem látott vidéken, szintelen tájakon, ahol senkit sem ismertem, s ahol az emberek szerint nem volt semmi keresni valóm. Ott jártam a földeken, idegen arccal, tájékozatlanul egy sereg gyermek között. Hangosan verődtek össze, aztán, hogy körülálltak, duruzsoltak még egy ideig, mint a lángon a levek, majd elhallgattak és csak néztek.

Honnan jöttem?... Ki fia vagyok?...

Hiába mondanám — gondoltam —, úgysem értenék meg. Még kinevetnének s sárral dobálnának meg, mint egy jöttmentet. Mentem hát tovább, egy villámszaggatta jegenye felé, amely öregebb lehetett, mint a falu összes vénje együtt. Köhajtásnyíról viszanéztem s látnom kellett, hogy egy fiúcska kipattant a körből s vitte a híremet, mint a szél a tetők felett a kémény füstjét. Mire az utca végére értem, kitódult a falu apraja-nagyja s úgy bámultak utánam, mint egy lakodalmas menet után. Szótlanul.

Vitt a lábam a barna rögökön... Illett volna a kalapom után nyúlni egyszer-egyszer, megszólítani egyiküket-másikat, kérdezősködni, hogyha nem sérteném meg... Mégsem állt rá sem a kezem, sem a szám.

Kiértem a falu végére s nem is kellett tovább keresgélnem. Ott feküdt előttem a temető, sűrűn

teletüzdelve fakeresztekkel. Magukért beszélő fakeresztekkel. A kalapom mégis csak lekerült a fejemről.

Jártam a sorokat lehajtott fejjel s mintha tükörszobába kerültem volna, nem tudtam eligazodni az egyszerű, de áptól sűrű között. „Fazekas... Fazekas... Fazekas...” — olvastam minden másodikról. Végül, úgy a közepetáján, az egyetlen kökeresztes sírnál megálltam. Csak ez lehet: „Fazekas János. Elt 96 évet. 1820—1916.”

Álltam és néztem s egyre az járt a fejemben, ki gondolhatja? Mi érdeme volt, hogy a legmegtiszteltebb helyet kapta s huszonhárom év után is olyan friss a sír, mintha csak tegnap hantolták volna be. Körülötte néma rendben és csendben a hajdan való Fazekasok.

— Dicsértessék!...

Ijedten fordultam meg, mint akinek rossz a lelkiismerete. Arnyék ember állt mögöttem botrántámszkodva. És beszélt.

— Egyek vagyunk itt mind. Az ő népe. — Mutatott a kökeresztre. — Az ő földje volt ez itt mind valamikor. A falu meg ki eselédje, ki rokona. Én még ismertem... Különc egy ember volt. Hatfogatóú hintaja volt, nem is egy, mégis gyalog járt. Legfeljebb a császár utazhatott rajta. Aztán, annyi pénze volt, mint égen a csillag, mégis kétszer viselt életében hivatalt. Kétszer ment nyugdíjba egyelőben. Fazekas János...

II.

Kis kertés házban, virágzó almafa alatt, állt Donna Theresa. Fekete szemé mint két köszendrab villogott fehér bőrből. Kövérkés arcán ta-

Ünnepélyes könyörgés a békéért

A gyulafehérvári püspöki hivataltól kaptuk az alábbi felhívást:

A gyulafehérvári Egyházmegyei Hatóság felhívja a Tisztelendő Plébánosokat és templomi igazgatókat, hogy Szentséges Atyánk XII. Pius pápa folyó évi április 20-iki levele értelmében a gyulafehérvári egyházmegye minden templomában és intézeti kápolnájában áldozócsütörtökön, május 18-án, a májusi ájtatosság-

gal kapcsolatban ünnepélyes könyörgést tartsanak a békéért.

Szentséges Atyánk különösen a gyermekek imádságára helyez nagy súlyt és bizalommal reméli, hogy gyermekeink imádságára a boldogságos Szűz anyai közbenjárásával megszerzi a világ számára Istentől a hön óhajtott békét.

Megalakult a Magyar Népközösség udvarhelymegyei szervezetének ideiglenes vezetősége

Székhelyudvarhely. Saját tud. A Nemzeti Újjászületési Arcvonal Romániai Magyar Népközösségi Szervezete központi vezetőségének megbízásából Sebesi János dr. ny. alispán, volt szenátor a vármegyei szervezet megalakítása céljából a vármegye-ház tanácskozó termébe értekezletet hívott össze. Az értekezleten a vármegye minden részéből a magyarság vezetői közül mintegy hatvanan jelentek meg, akik minden társadalmi osztályt képviseltek. A hatóság részéről az értekezleten előbb Maftai főszolgabíró volt jelen, később pedig megjelent Plesoianu megyefőnök is.

Az értekezletet Sebesi János dr. nyitotta meg a megjelentek üdvözlésével. Majd ismertette az értekezlet célját és javasolta, hogy mondja ki az értekezlet a vármegyei népközösségi szervezet ideiglenes megalakulását, hogy népünk tovább ne legyen vezetési, irányítási nélkül.

Az elnök javaslatához elsőnek Sz. Szakáts Péter szólott hozzá. Örömeinek adott kifejezést, hogy a vármegyei szervezet megalakul, mert a szervezet hiányát eddig is súlyosan érezte a vármegye közönsége. Felszólalása végén indítványozta, hogy a szervezet ideiglenes vezetésével bízzák meg Sebesi Jánost, aki a nép körében is köztiszteltnek örvend s a hatóságoknál is nagy tekintélye van.

Sebesi János dr. kérte az értekezletet, hogy a személyi kérdéstől egyelőre tekintsenek el és először az elvi kérdésben határozzanak.

A megalakulás elvi kérdéséhez Filó Ferenc dr., Hadnagy Károly dr., Orosz Károly, Frölich Ottó, Elekes Domokos dr., Pál Dénes, Sándor Imre és Nagy Lajos szólottak hozzá. Mindenik felszólalásból kicsendült, hogy leghelyesebbnek a demokratikus alapon való, vagyis az alulról fölfelé való megszervezést tartották volna a legcélravezetőbb-

nek, azonban számolva az adott helyzettel és a népi érdekeivel, nem zárkóznak el a vármegyei szervezet ideiglenes megalakítása előtt.

A felszólalások alapján Sebesi János elnök ki-mondotta a Magyar Népközösség udvarhelymegyei szervezetének megalakulását és az ideiglenes tisztikar megválasztása céljából Jancsó Béla, Orosz Károly, Csiki Albert, Pál Dénes és ifj. Nagy Dénes tagokból álló jelölő bizottságot küldött ki és a jelölés idejére az értekezletet felfüggesztette.

A jelölő bizottság munkájával elkészülvén, az értekezlet újból való megnyitása után, az ideiglenes tisztikar megválasztására a következő javaslatot tette: Elnök: Filó Ferenc dr., alelnökök: Váró György dr., Bíró István és Orosz Károly. Főtisztikár: Szabó József dr. Titkár: Csiki Andor dr. Kulturális szakosztály elnöke: Bíró Lajos és társelnöke: Dobos Ferenc dr. Gazdasági szakosztály elnöke: Szakáts Zoltán. Szociális szakosztály elnöke: Hadnagy Károly dr. Népegészségügyi előadó: Gyarmathy Dezső dr. Mezőgazdasági előadó: Ugron Pál. Háziipari előadó: Haáz Rezső. Szövetkezeti előadó: Pál Dénes. Iparügyi előadó: Bartók Lajos. Kereskedelmi előadó: Zárug Endre. Munkáskérdések előadója: Dénes Lajos. Karitatív ügyek intézője: Gyárfás Pálné. Szomszédságok szervezője: Szentmiklósi Ferenc.

Az értekezlet a felváltott névsort élénk helyesléssel fogadta és Sebesi elnök mindannyiukat megválasztottaknak jelentette ki.

A választás után Filó Ferenc dr., elnök és Bíró Lajos kulturális szakosztályi elnök mondtak köszönetet a bizalomért és kérték nagy munkájukban a vármegye minden fiának odaadó támogatását. Ezzel az alakuló értekezlet véget is ért.

vasz mosolygott s ahogy a fa szerelmes menyasszony-ágait figyelte, bizonyára haza gondolt. Veronába, a szülői házra, a Piggiek a világon első és leghíresebb makaróni gyárára, az olasz háborúra, ahonnan Fazekas János huszár elvágtatott vele. Tornyos kontyfabont fekete hajára darázs szállt és észre sem vette. Ismerős utakon szaladt most, postakocsiban, délceg huszár vállaira hajtott fejjel, álmódú szemekkel. Egyszer csak elájul, a huszár kergeti a habozó lovakat s mielőtt beérnének Páduába, gyermeksírára ébred. Első gyermekének sírására...

Donna Theresa bekiáltott a házba:

— Janos... Janos... tyere, tyere... nézz ez a työnyörű fa...

Fazekas János, tekintetes úr, Nyitra város csendbiztos, megcsavarta a fejét s kipattant a tornácra.

— Donna Theresa! — pattogott. — Mikor fogsz már megtanulni magyarul? Lassan három éve, hogy itt élsz s tölem mást se hallasz...

Felkapta ölébe a mosolygó arccal duzzogó Theresa asszonyt s vitte be a tornácra. Megállt a lépcsőn s kétszer is nagyot cuppantott telt arcára.

— Janos — hízelgett a csendbiztosné a csök után —, te csak korholsz nekem s majt pele tör a nyelfem. Én már nem tutom a huszár nyelfet tanulni. De majt a tyerekem. A töppi tyerekem...

És jöttek egymásután: Adolf, Fáni, Hermin, Erna, Béla, Gusztáv... Donna Theresa kívánsága szerint nevezte.

Otthon. Nemespannon, rendjén ment minden. Ósre beküldték a felesleges pénzt, öt-hatezer fo-

A munkaügyi miniszter beszéde a céhek országos kongresszusán

Röviden ismertettük már Mihai Ralea munkaügyi miniszternek a céhek május elsejei országos kongresszusán, Bucarestben elhangzott beszédét. Az ünnepi megnyilatkozás jelentőségére való tekintettel az alábbiakban részletesen közöljük azt.

— A céhek kongresszusának mérlegnek kell lennie, hogy azon mérhessük le azt az erőfeszítést, amelyet a munkásszervezés érdekében tettünk. Hat hónappal ezelőtt, amikor a céhtörvény életbelépett, a munkásszervezetek helyzete egyáltalán nem volt biztató. Szindikátusok maradványai léteztek, erő nélkül, amelyeket tekintély nélküli, lejárt emberek vezettek, akik örökös harcban éltek a többi szindikátusi maradványokkal és csak ígérettel fárasztották a munkásságot. Mindenki, aki maga köré gyűjtött tíz munkást, új szervezetet alakított, amely csak paradicsomi ígérettel segítséggel tudta magát fenntartani. Ebbe a városi ténykedésbe belefáradt a munkásság s jobb és baloldali áramlatok csalogatták magukhoz a kiábrándultakat. Hogy magát a munkásszolidaritást is megmentsük, szükség volt a munkásokok összefogására olyan céhekben, amelyek erősek, becsületesek és tekintélyesek. Ez indított leginkább arra, hogy a céhkről szóló törvényt megalkossam és a munkásság megszervezését az új rendszerhez alkalmazzam. Az 1938 február havában életbelépett új kormányzati rendszer megszüntette a pártokat és megszüntette az osztálykülönbségeket arra törekedvén, hogy minden román közös szervezetbe tömörítsen. Azokat a belső széthuzásokat, amelyek a munkásság energiáját felőrölték nem tűrhettük tovább. Ha a pártok közötti összeütközést kiküszöböltük, nem tűrhettük tovább a szindikátusok vetélkedését sem. Az elért politikai egység után szociális és gazdasági egységre kellett törekednünk. A céhtörvény minden helytartóságra kiterjedő, külön céhet állítottunk fel, amely megem teszi lehetővé a szabad társulást. Az volt a célunk, hogy a politikai pártok helyett a termelőt és a szakmunkásokat olyan szervezetekbe tömörítsük, amelyekre fiatal román nemzetgazdaságunkra szüksége van.

— Ezek a belső szükségletek, nem pedig a külföldi példák utánzása készítetett a céhtörvény megalkotására. Ez a törvény egyik országtól sem vett mintát és a különleges nemzeti szükségletekből ered. A munkásság megértette törekvésemet és mély ragaszkodással viseltetik azon rendszer politikai elvei iránt, amely ma uralkodik az országban. A munkásság teljes mértékben csatlakozott az új eszmékhez és ellenszolgáltatásként az új

rendszer válaszolt is arra a mély érzésre, amely a munkásság szívében megnyilvánult. Egy év alatt kielégítettük azokat a kívánságokat és orvosoltuk azokat a panaszokat, amelyeket a munkásság már

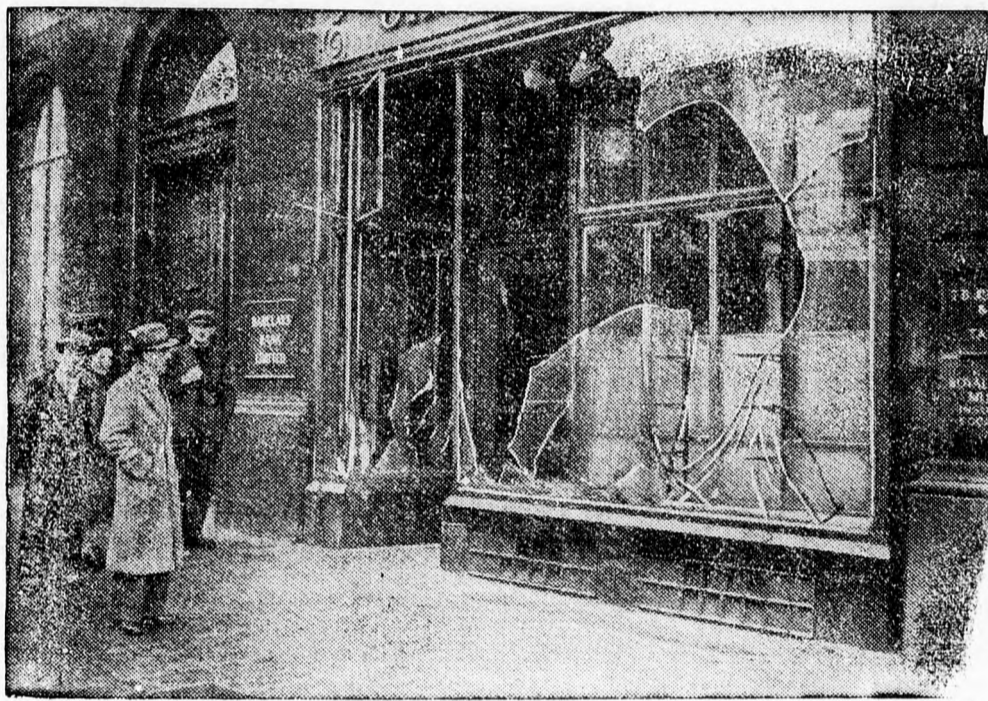
évtizedek óta hangoztatott. Ófelsége a király (hosszas eljenzés) atyai gondoskodással viseli szívében a munkásság érdekeit. Ófelsége azt akarta, hogy a munkások királya is legyen. A munkásság minden szenvedése visszhangra talált Ófelsége szívében, aki a román igazság és egység szimbóluma és aki pártfogását kiterjesztette azokra, akik küzködnek és nehezen dolgoznak.

A miniszter ezután ismertette az új rendszer munkásreformjait, majd azt fejtette ki, hogy a mostani május elseje nem egy félretolt szociális osztály ünnepe, hanem a román munka általános ünnepe, az új román állam ünnepe.

Rendelet a tanév befejezéséről

Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium a tanfelügyelőségekhez a következő körrendeletet küldte az elméleti középiskolák tanévének befejezésével kapcsolatban: A tanítás az említett tanintézetekben május 31-én fejeződik be, kivéve a nyolcadik osztályt, amely már május 20-án befejezi a tanítást. Június elseje és nyolcadika között tartják meg az országos hetet. A nyolcadik osztály vizsgáit május 22-én és 23-án, míg a többi osztályok vizsgáit június 12-ike és 28-ika között tartják meg. A vizsgák anyagát később köz-

lik. A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a magántanulók vizsgája május 8-án kezdődik és május 20-ig véget kell érnie. A magánvizsgák eredményét június 21-én este közlik. A felvételi vizsgák az V. osztályba május 24-én kezdődnek és az eredményt május 30-án közlik. Az elemi magániskolák részére a vizsgák június 14-én kezdődnek beteg gyermekek vagy olyanok részére, akik különleges engedélyt kaptak, az évszázó vizsgát május 15-én tartják meg.

Egy liverpooli bank bejárata, melyet ír terroristák bombái robbantak szét.

rintot, Fazekas János pedig havi 96 forint 40 krajcárért igazgatta a rendet Nyitrán. Havonta egyszer-kétszer ki-ki rándult családjával a birtokra, mégsem tudott otrragadni. Sokkal inkább szerette az izgalmas, bonyolult bűnügyeket, mint ellenőrizni az ispán számadásait.

Vasravert legényt állítottak elébe egyszer a pandúrok. Fazekas János rámondott:

— Mit loptál?

A legény keményen a csendbiztos szemébe nézett.

— Én-e? Hát igenis, loptam... Egy lánynak a szívet... Meg hogy legyen mire hajtani a fejünket, elloptam a vánkosaikat is. Aztán az apja feljelentett...

Fazekas János hamiskás ábrázattal felpattant:

— Gazember!... A leányt tartsd meg, a vánkosaikat nem. A leánnyal esküdj meg, -e vánkosaikat pedig lopd vissza az apjának éj idején. Próbáld megélni a magad becsületéből... Mars!...

Fazekas János izgatottan szaladt haza ezen a délelőttön.

— Donna Theresa!... dehallgass... A fiúnkat felvették a katonaiskolába. Bécsbe... Holnap megy is már a legszebbik hatfogatú hintón. Meg híre jár, hogy a császár Pozsonyba készülődik. Hát éppen jókor lesz ott a kocsis. Mert kinek a hintáján jöhetne a császár, ha nem a Fazekas Jánosén?...
III.

Fazekas János még sokszor elmondta, hogy a hintáján csak a császár utazhat és a katona fia.

Büszke is volt rá, meg arra is, hogy semmiféle kitérítést nem fogadott el. Aztán kitelt az ideje s nyugdíjazták. Ötvenhat éves korában. Unokák sereglettek már körülötte, akik kikivánczoltak a szabadságra, mégsem költözött ki Nemespannra. Uj-ból kezdte az életet.

— Ha nem dolgozhatom, meghalok!...

És nyugalmazott csendbiztos — akkori rendőrkapitány — létére beállt díjnaknak a megyére. Csakhogy ettől kezdve már a hatfogatú hintón járt be a hivatalába. Egy darabig csak túrték a tüntetést, senki sem mert szólni egy Fazekas Jánosnak. Végre a főispán megsokalta s maga elé citálta.

— Mégis csak hallatlan és türehtetlen, hogy én, főispán létemre gyalog jövök be minden reggel a hivatalba, maga pedig hatfogatú parádés kocsin!...

Fazekas János díjnak, nyugalmazott csendbiztos kihuzta magát s nagyürelmesen megválaszolt:

— Akinek nem tetszik, tegyen róla...

Azzal összevágta bokáit s kifordult a szobából. Másnap büntetésből áthelyezték a levéltárba. Fazekas János itt sem hagyta magát. Elhaltak lassan fölöttesei, ő még mindig dolgozott. Eltemette feleségét, egyik gyermekét, kartársait, akik vele együtt kezdték a megyei szolgálatot. Mindenkiket. Még a főispánt is. Ugy állt egyedül, mint egy magányos jegenye. Új arcok vették körül a díjnokot, a későbbi levéltárost, majd még későbbben aggastyán korára a főlevéltárost. Ekkor már a lányánál lakott a Szarka-hegyen. Kivillogott egész-

séges fogsora, ha megmosolyogta a bottal járó pápaszemes hetvenéveseket.

— Mire való az a sok haszontalanság. Elmúltam már kilencven éves, de jobban látok én még, mint akárki s megkergetném még a nyulat is.

Egyszer mindennek vége: második életében is utolérte a nyugdíjazás. 96 éves korában. Ujjab negyven évi szolgálat után. A nagy napon együtt ebédelt gyermekeivel, unokáival. Leültek az asztalhoz. Kimerték neki a levest, de Fazekas János csak nem nyult hozzá. Hiába kínálgatták. Lehajtott a fejét, mintha elborongott volna a multon, két egymást követő életben, amelyet egymaga élt le s amelyben mindent és mindenkit elveszített. Hermin, a lánya hirtelen felsikoltott.

— Istenem... apa... elaludt...

Mindenki tudta, hogy örökre. Harmadik életében már nem tudott belépni. Megtartotta a szavát. Nem dolgozhatott tovább, nincs értelme az életnek. Fehér, rebellis, kossuth-szakálla puhán tartotta Fazekas János mellére csuklott vértelen fejét.

Két éve már, hogy koldusabb volt a koldusnál. Legjobb barátja váltót hamisított a nevére s eldobolták egész birtokát. A gyermekei soha sem merték megmondani neki az igazságot. S Fazekas János sohasem tudta meg.

IV.

Fazekas János huszár őbester, nyugalmazott csendbiztos és nyugalmazott főlevéltárnok, Nemespanu örökös ura a dédapám volt.

Petőfi emlékünnepelely

Székelyudvarhely. Saját tud. Julius 31-én kilencven éve lesz annak, hogy Petőfi Sándor a segesvári csatásokon Fehéregyháza közelében elesett. A szabadság mártírjának emlékét évről-évre hálás kegyelettel szokta megünnepelni az itteni magyarság. Az ünnepségeket már hosszú idő óta a segesvári magyar kaszinó Petőfi-bizottsága készíti elő körültekintő gondos-

sággal. Ez a bizottság már az idei ünnepre is megtette az előkészületeket. Az előkészületekből ítélve, a kilencven éves évforduló megünnepelése méreteiben nagyobb szabású lesz, mint az előző években. A Székelyföld népe nagy lelkesedéssel készül az ünnepségre, hogy méltó módon áldozhasson a nagy költőnek.

Rendkívüli sikere van ezidén a Budapesti Nemzetközi Vásárnak

Budapestről jelenti tudósítónk: Öröm nézni a mai világban a pénteken megnyílt Budapesti Nemzetközi Vásár napról-napra fokozódó vidám forgatagát. Zsufolva érkezik Pestre minden vonat, zavartalan utazás emlékével érkeznek az utasok külföldről és sereglik fel a vidék szakadatlanul, hogy aztán külföldiek, vidékiek és pestiek végeláthatatlan sorokban vonuljanak ki a városli-geiben épült vásárvárosba. A közönség siker telje, ami természetesen is, hiszen annyi meglepő, új látványosság, hogy a látogatók percére sem fogynak ki az álmélkodásból. Óriási sikere van annak az újításnak, hogy a gazdasági termelés nemcsak a kész árucikkekben, hanem — annak menetét mozgóképekben is bemutatják a közönségnek. A vásár területén nem kevesebb, mint három nagy mozgóképszínház áll ennek a célnak szolgálatában.

A vásár megnőtt területben és kiállítóinak számában, de óriásiit növekedett a látogatók számában is. Vasárnap már filléres gyorsvonatok is ontották a vidéki közönséget és — tavalyhoz vi-

szonyítva is — rekordforgalmat ért el eddig minden nap. A világszerte híres építőanyag-tőzsde is lezajlott, megint sok-sok ezer wagonnyi forgalmat bonyolította le. Ha azt kérdezzük a látogatóktól, hogy mi a legnagyobb szenzáció, tíz közül legalább nyolc azt feleli, hogy a vásár külön rádióleadó-állomása. És valóban a vásár központján égnek szökő leadó antennatorony és tövében a Standard-rendszerű tökéletes stúdió igazi élményt nyújt működésével.

A vásár, amelyet mindenki meg akar nézni, sajnos, már csak hat napig tart és visszavonhatatlanul hétfőn, május 8-án este zárul. Az utazási és vízumkedvezményeket biztosító vásárigazolványt, amellyel május 8-ának déli 12 órájáig lehet Budapestre megérkezni, országszerte árusítja — az utolsó percig — minden utazási és menetjegyiroda és illet bárki szerezhethet magának.

A külföldiek a vásár zárása után még 10 napig, május 18-ig tartózkodhatnak a vásár utazási és vízumkedvezményeivel Magyarországon.

A német és az olasz külügyminiszter találkozása az északolaszországi Como városban

Tárgyalni fognak a bekerítési politika elleni közös eljárásról. A danzigi kérdésben is megbeszélést folytatnak

Berlinből jelenti: Ribbentrop külügyminiszter többnapos tartózkodásra az északolaszországi Como városba utazik, a hasonló nevű tó vidékére. Ott lesz találkozása Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. A találkozóval úgy az olasz, mint a német lapok feltűnő élénkséggel foglalkoznak.

A Reuter ügynökség berlini jelentése szerint a német fővárosban tartózkodó idegen politikai körök úgy vélik, hogy Ribbentrop olaszországi útjának célja: módot találni a tengelyhatalmak valamilyen közös eljárására, mintegy válaszként a bekerítési politikára. A megbeszéléseken a danzigi

kérdés és a lengyel-német kapcsolatok is szóba kerülnek. Ribbentrop és Ciano pénteken találkozik Comóban. Ebben az időben válaszó Beck lengyel külügyminiszter a Szejmben Hitler beszédére s így a tengelyhatalmak egy pillanatot sem veszíthetnek, hogy magatartásukat elhatározzák. Semmi kétség nincs aziránt, hogy ha Lengyelország bármilyen igényt támaszt Danziggal kapcsolatban, Németország azt erőlyesen elutasítja. A Reuter-ügynökség azzal zárja be jelentését, hogy a német birodalom kérni fogja Mussolinit, hogy minden támogatását adja meg Németországnak.

Ciano és Ribbentrop a közép- és kelet-európai kérdésekről tárgyalnak.

Ribbentrop a pénteki napot még Hitler kancellárnál tölti Obersalzbergben

Rómából jelenti: Rómában a legnagyobb érdeklődéssel tárgyalják Ciano és Ribbentrop külszömbön álló comoi találkozásának híreit. Rómában a Ribbentrop látogatásának különösen két szempontból tulajdonítanak nagy jelentőséget. Egyrészt Ciano és Ribbentrop találkozását Rómában és Berlinben a diplomáciai tárgyalások egész sora előzte meg, másrészt a német és olasz vezető politikuskok fontos megbeszéléseket folytattak több állam külpolitikai vezetőivel. Kézenfekvőnek látszik, hogy a comoi találkozás során kicserélik a megbeszélések anyagát és a közép- és kelet-euró-

pai helyzet szempontjából megvizsgálják az időszaki politikai kérdéseket. Különös jelentőséget kölcsönöz a német-olasz megbeszéléseknek a német-lengyel ellentét, melynek további alakulása szempontjából természetesen Rómában is döntő jelentőségűnek tekintik Beck lengyel külügyminiszter péntekre kilátásba helyezett beszédét. A „Meesager” szerint Ribbentrop a pénteki napot Hitler kancellárnál tölti Obersalzbergben. Ilyenformán a comoi találkozáson valószínűleg szó lesz Németország további magatartásáról a lengyel kérdésben.

Mussolini jegyzéke Varsónak a német kívánalmak elfogadását ajánlotta, ellenszolgáltatásul olasz-német szavatosságot ígér

Párizsból jelenti: A francia közvélemény jelentékeny része arra számít, hogy Mussolini közvetítő és békítő szerepet fog betölteni Berlin és Varsó között. Az Oeuvre szerint Mussolini Ciano útján terjedelmes jegyzéket juttatott el Varsóba és felajánlja közvetítését. A jegyzékben a német kívánalmak teljesítését javasolja, de ellenszolgáltatás fejében Lengyelország valamennyi határára

kiterjedő olasz-német szavatosságot helyez kilátásba.

Az Excelsior római jelentése szerint biztosra vehető, hogy az olasz kormány mindent elkövet a német-lengyel ellentét tartós rendezése érdekében. A Paris Midi szerint Róma tapintatos közvetítést akar egyrészt Berlin és Varsó, másrészt, amennyire lehetséges, Berlin és London között.

Olasz-albán egyezmény a két ország közös vámterületéről

Az albán frank továbbra is fizetési eszköz marad. — Albánia háztartására 94 millió lira évi segélyt ad Olaszország

Rómából jelenti: Olaszország és Albánia április 20-án egyezményt írt alá, amelynek szövegét szerdán hozták nyilvánosságra. A 22 cikkelyből álló egyezmény kimondja, hogy a két ország ezentúl egy vámterület és a két ország között semmiféle korlátozás sincs a kereskedelemben. A vámunió nem érinti a két országban fennálló monopóliumokat. Az adózás terén Albánia megtartja önkormányzatát. Az Olaszország és más államok között fennálló kereskedelmi szerződéseket Albániára is kiterjesztik. Albánia eddigi szerződéseit hatályukat veszítik és ezután Olaszország köt Albánia nevében is szerződéseket. A vámközigazgatást olasz vámhatóságok látják el. A pénzegység az albán frank marad, melyet 6 líra 25 centesimo értékével számítanak. Az albán kormány az olasz kormánnyal egyetértésben minden eszközzel előmozdítja azokat a kezdeményezéseket, különösen koncessziók nyújtása útján, amelyek elősegítik az ország gazdasági föltárását. Olaszország kötelezi magát, hogy évi 15 millió albán frankot bocsát az állambáztartás rendelkezésére.

RENDELET az üzletek nyári és téli zárórájáról

Nagyvárad. Saját tud. A központi záróra megállapító bizottság tegnap Kolozsváron értekezletet tartott, amelyen a nagyváradai munkaügyi felügyelősége Mudura János munkaügyi főfelügyelő képviselte. A tanácskozások során pontosan megállapították az üzletek nyári és téli záróráját.

Az új záróra rendelet értelmében az összes általános természetű üzletek a nyári hónapok alatt: június 1-től szeptember 15-ig bezárólag reggel 8 órakor nyitnak és este 7 órakor zárnak. A déli záróra 1 órától 4-ig tart. Szombaton este ezek az üzletek 8 óráig tarthatnak nyitva. Szeptember 16-tól május 31-ig bezárólag az ilyen általános természetű üzletek reggel 8 órakor nyitnak, este 7 órakor zárnak, a déli záróra pedig 1—3-ig tart. Szerdán a déli záróra 1—4 óra között van. Szombaton este ezek az üzletek a téli hónapok alatt is 8 órakor zárnak és ugyancsak este 8 órakor kötelesek bezárni a nagyban áruzó (angro) fűszerüzletek is.

A rendelet értelmében az összes fűszerkereskedők a város belső területén, tehát a központban reggel 7 órakor nyitnak a nyári hónapok alatt és 1 órakor délben zárnak. A külvárosban reggel félhétkor nyitnak, déli 1-kor zárnak, délután fél 4-kor nyitnak ismét és este fél 8-ig tarthatnak nyitva. A hentesek és mészárosok reggel fél 7-től 1-ig, délután 4—8-ig tarthatnak nyitva.

A borbélyok zárórája a nyári hónapok alatt reggel 7—1-ig és délután fél 4-től fél 8-ig tart. A téli hónapok alatt a borbélyok reggel fél 8-kor nyitnak és délben 1 órakor zárnak, délután pedig 3-kor nyitnak és este fél 8-ig tarthatnak nyitva. Azok a borbélyok, akik vasárnap nyitva tartanak, szombaton este 8-kor zárnak. Azok viszont, akik vasárnap zárva tartanak, szombaton este 10 óráig tarthatnak nyitva.

Az üzletek új záróra rendelete már a legközelebbi napokban életbe lép Nagyváradon.

LÁTVANYOSSÁGI ADÓT KELL FIZETNI A ZENÉS HELYSÉGEKBEN FOGYASZTOTT ÉTELEK ÉS ITALOK UTÁN IS. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyminiszterium rendelete értelmében mindazokban a helyiségekben, ahol zene van, a fogyasztott ételek és italok után is látványossági adót kell fizetni. Az új adó 50 leies fogyasztásnál 1 lel, 50 leitől 200 leig terjedő fogyasztásnál 2 lel, 200 leien felüli fogyasztásnál pedig 5 lel. Miután az új látványossági adó már életbe lépett, a pénzügyigazgatóság felhívja az összes zenés helyiségek tulajdonosait, hogy a szükséges s előírtas nyomtatványokért azonnal jelentkezzenek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

NEMZETI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS A FRANCIA ALGIRBAN. Algirból jelentik: **Verdier** bíboros, Párizs érseke, mint pápai legátus, szerdán megnyitotta Franciaország XII. Nemzeti Eucharisztikus Kongresszusát, Ez az első eucharisztikus kongresszus a francia gyarmatbirodalom területén.

UJABB MŰTÉTET HAJTOTTAK VÉGRE DR. TÓTH TIHAMÉRON. Budapestről jelentik: Mint jelentettük, dr. **Tóth** Tihamér vesprémi püspök influenzából eredő megbetegedésére két héttel ezelőtt a Rókus-kórházban keresett gyógyulást, ahol homloküreg-műtétet hajtottak végre rajla. A legutóbbi napokban a nagybeteg állapotában némi visszaesés mutatkozott és a fertőzés továbbterjedésének megakadályozására szerdán újabb műtét vált szükségessé. Az orvosok véleménye alapján a püspök hozzátartozói és nagyszámu tisztelői biznak abban, hogy a főpásztor erős szervezete megbirkózik a súlyos betegséggel.

Zürichi zárlat. Párizs 11.79 háromnegyed, London 20.85 egynegyed, Newyork 445.25, Brüsszel 75.80, Milánó 23.42 fél, Amszterdam 237.55, Berlin 178.65, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

HÁZASSÁG. *Wechsler* Ili (Nagyvárad) és *Cziller* György (Nagyvárad) házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Igazgatói cím adományozás. Székelyudvarhely. Sajat tud. **Jancsó Béla** székelyudvarhelyi római katolikus főgimnáziumi tanárt, aki immár három évtized óta működik a tanítástügyi terén, szép kitüntetés érte. Ugyanis **Márton Áron** püspök, az egyházmegyei igazgatótanáccsal egyetértőleg, buzgó egyházi és iskolai működésének elismerésül és méltánylásul igazgatói címmel tüntette ki. A püspöki leiratot **Sándor Imre** főesperes, püspöki biztos, **Nagy Lajos** dr. főgimn. gondnok, **Boga Alajos** dr. igazgató, **Szakáts Antal** fővelő intézeti igazgató és a tanári testület tagjainak jelenlétében szép beszéd kíséretében adta át az érdemes egyházi és tanügyi férfinak.

MILLIÓS CSALÁT LELEZTEK LE BUCURESTIBEN. *Bucurestiből* jelentik: A bucaresti bünyői hatóságok nagyszabású visszaéléseknek jöttek nyomára. Megállapítást nyert, hogy a **Creditul Funciar Rural** két bucaresti tisztviselője: **Ion Vlădescu** és **Iordache Rociu** összevásárolta az intézet azon kötelezvényeinek egy részét, amelyek kamatszolgáltatása fel volt függesztve. Csalás révén a tisztviselőknak sikerült az említett kötelezvényekkel a pénzintézetből egymillió háromszáz-ezer leit felvenniük. Mindkét tisztviselőt letartóztatták.

Szatmár megyében 198 dohányárusításj engedélyt semmisítettek meg. Sajat tud. Megirtuk, hogy a szatmári dohányjövődéki központ igazgatósága a bucaresti vezérigazgatóságnál a szatmármegyei dohányárusításj engedélyket megtriktatását javasolta. Az előterjesztést jóváhagyták és intézkedtek is ebben az irányban. A bucaresti igazgatóságtól szerdán délelőtti rendelet érkezett, amely Szatmáron 6 dohányjövődéktől és 12 fűszerüzlettől, a megyében pedig 90 egyéntől azonnali hatállyal megvonta a dohányárusításj engedélyt. A rendelkezést a törvényt be nem tartásával magyarazzák.

FÖLDRENGÉS MIATT A TENGEBE SÜLYYEDT EGY JAPÁN FALU. Tokióból jelentik: Vasárnap borzalmas földrengés sújtotta Japán **Acita** nevű tartományát. Újabb jelentés szerint a tartomány egyik kis városkája 70 házával együtt a tengerbe süllyedt. Ez az esemény országszerte fokozta a pánikhangulatot. A tokiói hatóságok becsleze szerint az áldozatok számát több, mint százra becsülik. A földrengés következtében az egész környéken leirhatatlan pánik keletkezett. Az emberek a szabadba menekültek és katonaságot kellett kirendelni a pusztítás sújtotta vidékre.

Meghalt dr. Bárány Gerő nyugalmazott államtitkár. Budapestről jelentik: **Dr. Bárány Gerő**, nyug. vallás- és közoktatásügyi államtitkár elhunyt. **Dr. Bárány Gerő** 1878-ban született Désen. Hosszu ideig a műgyetem meghívott előadója volt. Számos bölcséleti művet írt.

BÜNÖS KEZEKET SEJTENEK A CSERNOVIC MELLETTI VASUTI SZERENCSETLENSÉG MÖGÖTT. *Csernovicból* jelentik: A csernovici hatóságok a Csernovic közelében tegnapi történt vasúti szerencsetlenség ügyében nyomoznak. Feltevés szerint bűnös kezek okozták a kisiklást. A motorosvonat egy utasa különben meghalt, 16 megsebesült.

A só árusítását, illetve elosztását új alapokra fektették. *Bucurestiből* jelentik: Az autonóm monopóliumhatóságok a só árusításának jogát országgyezerte a nemzeti szövetkezeti intézetre ruházta. A nemzeti szövetkezeti intézet pedig a szövetkezeteket bizta meg a só nagyban árusításával. Aradon a Banca Federala, Zorile, valamint az Industria și Comertul aradi iparosok hitelszövetkezete kapta meg a sóárusításj jogot. A monopóliumhatóság 12.412-1939. számú rendelete értelmében a só nagyban árat a következőképpen állapították meg: Kőszó q. 275 lei, darált só jutaszákbán 305, darált só papírzsákbán 295, hulladékos papírzsákbán 295, kőszó süvegben 255, bészarábiai, vízből kivont só 605, tengeri só 305, konyhasó kilogrammos csomagolásban 605, különleges asztali só 955, jédozott asztali só 955 lei.

SOROZATOS SZERENCSETLENSÉGEK A NAGYBÁNYAI Bányászati ÜZEMEKNEK. Sajat tudósítónktól. Mióta a nagybányai bányászati üzemek majdnem kétszeresre emelték munkáslétszámukat és újabb üzemek kezdtek meg működni, a szerencsetlenségek száma is megkétszereződött. Az elmúlt nap például 24 óra alatt hat súlyos munkás-szerencsetlenség történt a Nagybánya környéki üzemekben. **Corciu** János munkás a veresvizi bányában omladék alá került s egyik lába, valamint több bordája eltört. **Takány György** egy magas állványról leest. **Koponyalapi** töréssel kórházba szállították. **Verdes Pál** fernezelyi kohómunkás karját törte, míg **Boér György** a Petrosani egyik bányájában súlyos belső zúzódásokat kapott. **Cuzoian** Miklós borpataki bányamunkást szintén omladék temette el, de csak könnyebb természetű zúzódásokkal került kórházba. A bányakapitány-ság a szerencsetlenségek ügyében vizsgálatot indított.

Rejtélyes családi dráma Nagykorösn. Nagykorösről jelentik: Rejtélyes családi dráma tartja izgalomban Nagykorös lakosságát. **Fehér Dániel**, a javadalmi hivatal főnöke, szerdán délben, amikor hazament, lakása előszobájának ajtaját zárva találta. Miután többszöri zörgetésre sem kapott válaest, betörte az ajtót, de mindjárt az első szobában döbbenetes kép tárult szemé elé. Az ablakillincsen felakasztva, ártelenül függött felesérének holtteste, nyakán és két karján 30-40 börtvapege-vágástól származó sebből csöpögött a vér. A másik szobában a cserépkályhán függött felakasztva két kis gyermeke: a hároméves **Kató** és másfél éves **Danika**. A szerencsétlen férfi a szörnyű tragédia láttán eszméletlenül rogyott össze. Nagykorösn érthetetlenül állnak a megdöbbentő családi dráma előtt, mert köztudomás szerint a fiatal házaspár a legnagyobb egyetértésben és jó módban élt. *Bucsurevelet* nem találta a lakásban. Az orvosi vélemény alapján a vizsgálatot abban az irányban is megindították, hogy a fiatal házaspár gyermekeivel együtt esetleg nem öngyilkosságot követett el, hanem mindhárom gyilkosság áldozatai lettek.

XII-ik PIUS pápa Öszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket pápai legatusi minőségében az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

EUCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítás album ára 425 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

Belegett egy házaspár a pajtába. *Nyíregyházáról* jelentik: **Bököny** községben **Barnucz Gábor** gazda pajtája kigyult. **Barnucz** feleségével együtt a pajtába rohant, hogy megmentse gazdasági felszerelését. A lángban álló épület abban a pillanathban omlott össze, amikor a házaspár bent tartózkodott. Az égő romhalmaz **Barnuczot** és feleségét maga alá temette. Mindketen szénmégtek.

A MÁSODIK EMELETRŐL A MÉLYSÉGBE ZUHANT ÉS SEMMI BAJA SEM TÖRTÉNT. *Nagybánya.* Sajat tud. Különös és szerencsés kimenetelű baleset történt **Nagybányán**, a **Lucaci** utcában. A régi munkáskórházzal szemben épül a munkásbiztosító pénztár új kétemeletes kórháza. A munkások már a vakoláson és a belső berendezésen dolgoznak. **Crăciun** Ilona nagybányai illetőségű munkásleány az egyik második emeleti ablakban a vakolattal befröccsent deszkát tisztította. Egy őrizetlen pillanatban elszédült és a mélységbe zuhant. Munkástársai megrémülve néztek a mélybe zuhanó fiatal leány után. Azonnal lerohantak a lépcsőn, hogy segítségére siessenek, de a kertben még nagyobb meglepetés várt rájuk. A szerencsetlenség áldozata zavart mosollyal, kissé támoilogva jött szembe velük. Kiderült, hogy **Crăciun** Ilonának egyetlen hajszála sem görbült meg.

Szűges borona alá került egy hétéves gyermek. *Szatmár.* Sajat tud. Súlyos szerencsetlenség történt *Szatmáron*, az **Eroilor**-uton. **Danó** Ferenc hétéves kislánya, több gyermek társaságában az udvaron, az istálló közelében játszadozott. Kergelődtek és az istálló falához támasztott szűges borona körül futkároztak. Mivel a reggeli órákban hó esett, a talaj felázott és csuszosodás volt. A gyermekek futás közben megérintették a boronát, amely megcsuszott, majd előre dőlt és maga alá temette **Danó** Ferenc kislányát. A gyermeket több súlyos sebből vérezve, kórházba szállították.

XII. PIUS PAPA arcképe szép kiállításban, nagy alakban, kartonra nyomva megjelent. Portóval együtt mindössze 30 lei. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján is.

BORZALMAS VÉRENGZÉS EGY KÖZSÉGBEN. *Galatiból* jelentik: **Foltesti** községben borzalmas családi dráma játszódott le. **Deac Nicolae** fiatal gazdálkodó szöváltásba keveredett feleségével és annyira feldühödött, hogy 36 kés-szurállal valóságos lemészárolta az asszonyt, majd pedig a saját hasát metszette fel. Mindketten meghaltak.

Len-, kender-liszt csak nemes valuta ellenében adható el. *Bucurestiből* jelentik: **Minisztertanács** határozat következtében a len, kender és napraforgómagokból készült lisztet és pogácsát épp úgy, mint a repcelisztet, valamint minden más olajtartalmú növényi termékeket az országból kivinni csak erős és szabad valuta ellenében lehet. Az olyan exportból származó valutákat teljes egészében a Banca Nationalához kell beszállítani. Ugyancsak minisztertanács határozat alapján 2000 kukoricavetőgépet rendel a kormány és ezek közül ezret ingyen, ezret pedig 50 százalékos áron ezétozt a kisgazdák között.

A Kispest legyőzte a válogatottat. *Bucurestiből* jelentik: A jugoszláv válogatottal vasárnap mérkőző román labdarugó válogatott csapat a magyar Kispest csapatával szerdán vívta edző mérkőzését és meglepetésre a Kispest győzött 1:0 arányban. A magyar csapat gólját a mérkőzés első félidőjének 37. percében **Nemes** küldte a kapuba. A román csapat a második félidőben **Reitert** és **Prasslert** állította be. A mérkőzésen, amely gyönyörű, napfényes időben folyt le, megjelent többek között **Marinescu** belügyi alminiszter, **Bárdossy** László bucaresti magyar követ és **Rényei** magyar követségi tanácsos. Csütörtökön a román válogatott más felállításban, új emberrel játszik a Kispesttel.

Megérkezett Bucurestibe a magyar D. C. csapat. *Bucurestiből* jelentik: Magyarország **Davis Cup** csapata szerdán este megérkezett a fővárosba, a pénteken kezdődő magyar-román kupa-mérkőzésre. A magyar csapat tagjai **Gábor**, **Aebóth**, **dr Dallos** és **Csikós**, **Groeschmidt** szövetségi kapitány, a csapat vezetője, a mérkőzésre vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy az teljesen nyit és valószínűleg annak sorsa a páros mérkőzésen fog eldőlni.

A nagyváradai mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: PINTY-PONTY.
DORIAN: AZ ALARCOS EMBER.
CORSSÓ: NEM TUDLAK FELEDNI.

Vitán felül áll

hogy gummifaroknál
legfontosabb a
védjegy

Palma

Nem hosszabbítják meg a gázárcok megfizetésére engedélyezett május 31-iki határidőt. Bucurestiből jelentik: A Kereskedelmi és Ipar-kamarák figyelmeztetik az összes ipari és kereskedelmi cégeket, hogy csak egy ízben sikerülhetett kieszközölnie a gázárcok kötelező megrendelési és kifizetési határidejének meghosszabbítását május 31-éig. Ezt az új határidőt már nem fogják meghosszabbítani s május 31-ike után megkezdődik a törvény végrehajtásának ellenőrzése s a büntető szankciók alkalmazása.

DR WILLER JÓZSEF BUCURESTIBEN MARAD. Megirtuk annak idején, hogy dr. Willer József, a volt Magyar Párt bucaresti irodájának vezetője Lugosra költözik. Ez a híradás téves volt: Willer dr. Bucurestiben marad és továbbra is a *Mica-palotában* fog lakni. (Calea Victoriei 65.) Ugyisint dr. Kiss Árpád ügyvéd címe is maradt Bucuresti, I. Calea Victoriei 65. Telefonszámuk is a régi 30209.

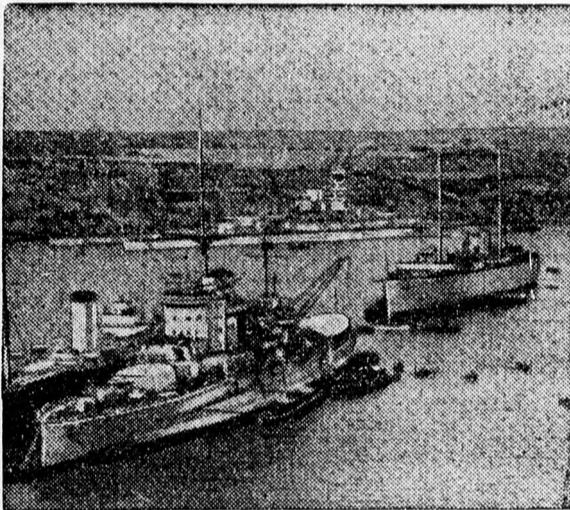
Adományok a bucaresti magyar diákbárá. (Folytatás.) 300 lei: Rozsonday József Brassó, Bajnok Jenő Kézdivásárhely, Joós András Kiborosnyó, Keresztes Béla Marosvásárhely, Winkler János Marosvásárhely, Szociális Missziói Társulat Marosvásárhely, dr. Wichlein Gyula Dicsőszentmárton, Kocsis András Brassó, dr. György Lajos Kolozsvár, Sulyok István Nagyvárad, Pillenz Zsigmond Bucuresti, Biró Gábor Parajd, Ujváry Károly Bucuresti, Aradi Közlöny Arad, Gyermathy Zoltán Bucuresti, Lázár László Temesvár, Heltai László Bucuresti, Hojts Mihály Arad, Nagy Lajos Bucuresti, dr. Németh Endre Déa, — 256 lei: N. N. Bucuresti, Helmut Pál Bucuresti. — 250 lei: Farkas Herman Szászrégen, Kapitány László Kolozsvár, Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Arad, Aradi Általános Takarékpénztár Rt., Soc. Bancara Romana Arad, Erdélyi Bank Arad, Fodor Erzsébet Kolozsvár, Kónya Kálmán Nagyborosnyó, Kishonthy István Borsa, dr. Kovács Jenő Bucuresti, Szabó Gyula Miercurea-Niraj, Deutscher Ferenc Kézdivásárhely, dr. Follcs Gyula Vinga, N. N. Bucuresti, özv. báró Bámfly Dezsőné Kolozsvár, dr. Bakó Elek Bucuresti, Brassói Magyar Dalárda, Brassói Székely Társaság, Benedek János Sepsiszentgyörgy, Kozma Tudor S.-szentgyörgy, 220 lei: Kolozsvári Róm. Kat. Főgimn. Tanári kara. — 200 lei: dr. Máthé László Csikszéreda, Pákosy István Tusnád, Henri Klinger Sepsiszentgyörgy, Lázár Simon Torda, Bucs József Santionenuca, dr. Bálint Károly Dumbravioara, dr. Poegay István Arad, Kós Endréné Resica, dr. Szöllösi Ödön Udvarhely, dr. Szele Béla Brassó, Bucs Bálint Prezsmér, Pogány László Temesvár, dr. Weis Mór Plaeş, dr. Jos, Hadnagy Pál Kézdivásárhely, dr. Pitner Árpád Csikszéreda, Szabó Béni Brassó, dr. Kerekes István Bod, Erdélyi Bank Brassó, Kovács Lajos Fogaras, Kimpel Antal Aranyosgyéres, Abkarovits János Szilágyosomlyó, S. Creutner Resita, dr. Tusa Gábor Kolozsvár, Luntig Miklós Brassó, Marosvásárhelyről: dr. Hanka Tibor, dr. István Mihály, dr. Fekete Andor, N. N., Csontos Miklós, dr. Ries Albert, Székely és Réthi, Petri Károly, Ugron András, Általános Bank, Erdélyi Bank, Kramer Sándor és Transzilvánia Vajgyár, Gábrriel József Bucuresti, Bagothay Andor Udvarhely, Bartalis Ferenc Fogaras, Lázár Zoltán Torda, Apor László Jacobeni, dr. Gábor István Segesvár, Nagy István Negresti, gróf Bethlen Bálint Cris, Goldis Általános Biztosító Rt. Arad, Rómaj Katolikus Plébánia Arad, Református egyház Arad, Otetul Boekler Arad, dr. Bajkó Zsigmond Kovászna, Dóczy Á. és I. Csikszéreda, Czink József Kolozsvár, dr. Boráth Béla Gyulafehérvár, Jakabffy Imre Zilah, Bajkó Kálmán Kézdivásárhely, Török István, Criseu, Baranyai Gy. Brassó, Csopor Andor Ochiuri, dr. Boga Alajos Kolozsvár, Kotaja Géza Nagyvárad, Ugron István Kolozsvár, dr. Máthé István Okiánd, dr. Nagy Géza Kolozsvár, Fülöp József Gyergőszentmiklós, Joós György Kiborosnyó, id. Kimpel Floris Torda, dr. Roth Ödön Bucuresti, Boér Anna Mária Bucuresti, dr. Bartha Lajos Bozoviciu, dr. Gál Miklós Torda, Mók László Bucuresti, Kovács Endre Enyed, Tasnádi Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank, Baka János Csikszentmárton, dr. Teutsch Ernő Brassó, Szóts Ernő Bucuresti, dr. Piskolti György Costesti, Hoffer Izabella Bucuresti, Nagyszécheni Magyar Polgári Kör, Végh Olga Brassó, Atll Adolf Kolozsvár, Rudolf Alfréd Bucuresti, dr. Benke János Uzon, (Folytatjuk).

Versengés a tengeri hatalmak között

A legtöbb állam nagy súlyt helyez a tengeralattjárók építésére. Anglia elhanyagolta ezt a fegyvernemet

A világ tengerei fölötti uralmon hét hatalom osztozik: Nagybritannia, az Egyesült Államok, Franciaország, Oroszország, Németország, Olaszország és Japán. Azt, hogy ezek a haderők hogy arányanak számszerűleg egymáshoz, nem lehet eldönteni, mert bár az egyes hajójellegmegnevezések közösek, a teljesítőképesség, gyorsaság, stb. terén nagy különbségek állnak fenn.

A legfontosabb és a flották magvát alkotó egységek, az ú. n. csatahajók. Az angol-német és az angol-olasz flottaegyzmények ezeknek legmagasabb hajóterét 35 ezer tonnában állapították meg, időközben azonban a tényleges fejlődés 45 ezer tonnára emelte fel ennek határát. A két legnagyobb tengeri hatalom, Nagybritannia és az USA egyenként 15 ilyen egységgel rendelkeznek, azonban ezek között éppen úgy, mint a francia flottában, csak kevés háború után épített csatahajó

van, a többi régebbi, de átalakított. Németország csatahajói között három egyenként mindössze 10 ezer tonnás ú. n. „zsebcsatahajó”. A másik kettő modern, 26 ezer tonnás. Az építés alatt és részben befejezés előtt álló csatahajók messze felülmúlják a meglévőket. Nagybritannia öt, egyenként 35 ezer tonnás és négy 40 ezer tonnás hajót épít, ugyanilyenek az amerikai hajók is. A japán tervek szerint készülő csatahajók 40 ezer tonnán fölöttek és nagyobb kaliberű ágyúkkal felszereltek lesznek, mint az angolszász hatalmaké. Jelenleg 34 csatahajó áll építés alatt. A fegyverkezés fokozódó üteme valószínűleg kibővíti a terveket, mielőtt azok befejezésüket megérnék.

A hét tengeri nagyhatalom hajóállománya:

(Zárójelben az ezenfelül most építés alatt álló hajók száma.)

Nagybritannia: csatahajó 15 (9), repülőgépanyahajó 7 (6), cirkáló 64 (23), torpedóromboló 174 (40), tengeralattjáró 55 (18).

USA: csatahajó 15 (6), repülőgépanyahajó 5 (2), cirkáló 35 (6), torpedóromboló 206 (40), tengeralattjáró 93 (13).

Franciaország: csatahajó 7 (4), repülőgépanyahajó 1 (2), cirkáló 22 (3), torpedóromboló 58 (23), torpedónaszád 13, tengeralattjáró 78 (16).

Oroszország: csatahajó 3 (3), repülőgépanyahajó — (3), cirkáló 5 (5), torpedóromboló 24 (6), torpedónaszád 15, tengeralattjáró 139 (25).

Németország: csatahajó 5 (4), repülőgépanyahajó 1 (2), cirkáló 6 (9), torpedóromboló 22 (8), torpedónaszád 24, tengeralattjáró 60 (11).

Olaszország: csatahajó 4 (4), repülőgépanyahajó — (0), cirkáló 21 (12), torpedóromboló 60 (7), torpedónaszád 60, tengeralattjáró 102 (20).

Japán: csatahajó 10 (4), repülőgépanyahajó 5 (2), cirkáló 89 (5), torpedóromboló 118 (10), torpedónaszád 12, tengeralattjáró 60 (8).

A repülőgépanyahajó egyelőre kipróbálatlan ága a haditengerészetnek. Minden hatalom igyekszik Angliát utólni, ahol 23 ezer tonnás egységek állnak a dokkokban, építés alatt. Az amerikaiak 14.700, illetve 20 ezer tonnás, a japánok és oroszok körülbelül 10 ezer tonnás, a németek és franciák 18—19 ezer tonnás egységek építése mellett döntöttek. Hogy

egy esetleges háborúban ezek a hajók mennyire állnak meg a helyüket, arra vonatkozólag nincs még tapasztalat.

A cirkálók terén kiemelkedik Anglia vezető szerepe, tudni kell azonban, hogy a hatvannégy egységből huszonhárom már háborút viselt és az új flottaprogram tulajdonképpen csak ezeknek a pótlásáról kíván gondoskodni. A cirkálók tonnatartalma igen különböző: a németek 10 ezer tonnás hajókat terveznek.

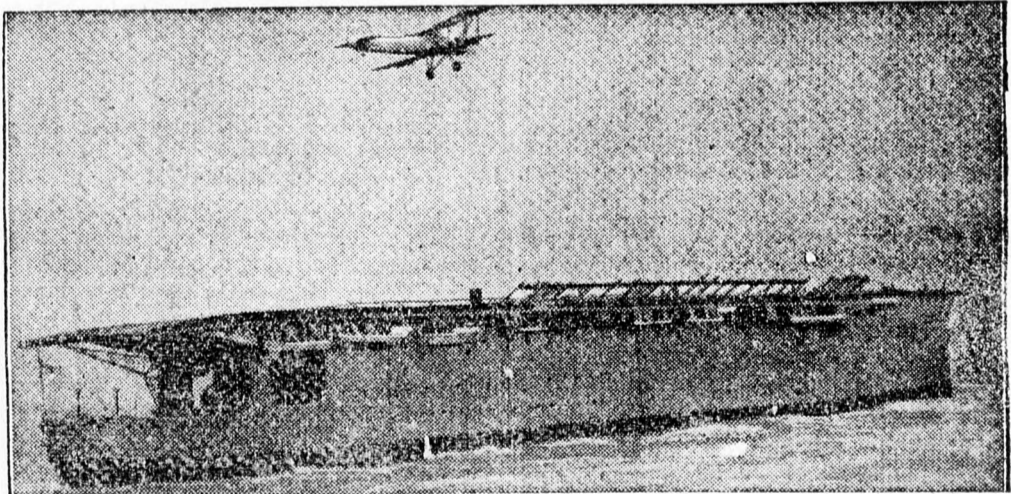
A torpedórombolók általában háromezernél kevesebb tonnatartalmúak és az irányzat általában az, hogy kisebb egységeket gyártsanak. A legkisebb ezeröt száz tonnásak. A torpedónaszádok egészen kisméretű egységek, átlag 600 tonnás hajóterrel és rendkívül gyors haladást biztosító gépekkel. A világháború tanúságaként a legtöbb állam fokozott súlyt helyez a tengeralattjárók építésére. Anglia meglehetősen elhanyagolta ezt a fegyvernemet, mert meglévő ötvenöt hajójából is tizkettő még a világháborúból maradt meg és így használhatóságuk korlátozott. Ezzel szemben

az olaszoknak kilencvenöt háború után épített tengeralattjárójuk van,

a németek pedig valamennyit az utolsó négy esztendő alatt bocsátották vízre, igaz, hogy utóbbiaknak több mint fele csak 250 tonnás és ezért teljesítőképességük korlátozott. Valamennyi tengeri hatalom között

a Szovjet fektette a tengeralattjárók építésére a legnagyobb súlyt

Az új tengeralattjáróépítkezések kizárólag egészen nagyméretű hajókra szólnak. Ezek mind az óceán átszelésére alkalmas egységek lesznek. Nyilvánvaló céljuk tehát az, hogy háború esetén a kereskedelmi forgalmat megbénítsák. Természetes, hogy a háborús készülődések hét pecsét alatt őrzött titkaiból nem kerül nyilvánosságra.

Angliában az „Argus” nevű 15.000 tonnás gőzhajót, amely a háború alatt mint főleg távolról irányítható repülőgépek kormányzására fogják használni.

KÖZGAZDASÁG

Svájc valutapolitikája

Zürich, április hó végén.

Svájc valutapolitikájának kialakulását elejétől fogva befolyásolta az a sok baj, amely gazdasági életét a külföldhöz fűzi. Az a gondolat, hogy a valutaalapok egységesítésével teremtsenek nagy gazdasági területeket, döntő szempont volt Svájc számára is, amikor 1865-ben a latin érmeunióba belépett. Amikor aztán a háborúutáni időkből az összes irányadó államokban az aranyat választották a pénzürték alapjául. Svájc, ismét nemzetközi kapcsolataira való tekintettel, 1924-ben elméletileg, 1930-ban pedig jogilag is az aranyalapra tért át.

Svájcnak a külföldhöz való gazdasági kötöttsége nemcsak előnyöket jelent, hanem megvannak árnyoldalai is. Ez mindenekelőtt abban áll, hogy az árak és a bérek szempontjából Svájc sohasem lehet különálló sziget. Ha a világpiacon versenyképes akar maradni, termelési költségeinek alkalmazkodni kell a külföldhöz. A valuta leértékelése következtében megzavart egyensúlyt Svájcban csak részint lehetett visszaállítani az árak és a bérek csökkentésével. Amikor tehát a szövetségi tanács 1936 szeptember 27-én a svájci frank leértékelését elhatározta, ennek nem valutatechnikai, hanem gazdaságpolitikai indítói voltak.

Svájcnak a külfölddel fennálló sokrétű kapcsolatai indokolják meg azt, hogy a szövetségi tanács és a Nemzeti Bank a leértékelés után nem egy ingadozó, hanem azonnal többé-kevésbé állandó váltófolyamokat akar teremteni. Csak az az egy kérdés volt vitás, hogy a fontra, vagy a dollárra támaszkodva keressék-e az aranyalapot. Mivel Svájcnak nemcsak országok egyetlen csoportjával állanak fenn gazdasági kapcsolatai, a szövetségi tanács nem egy meghatározott valutát, hanem ismét az aranyat választotta a svájci pénz alapjául.

Tekintettel a valutapolitikai bizonytalanságra, az aranyra való határozott lekööttséget is kerülni akarják. Fix paritás helyett a pénzürték változásának bizonyos játékok biztosítottak, amelynek határértékei azonban a törvényben le vannak fektetve. Az 1936 szeptember 27-én hozott szövetségi tanácsi határozat értelmében a frank új értéke legfeljebb 215 és legalább 190 milligramm finom arany, szemben a régi paritással, amely 290, 322 milligramm volt. Ez megfelel legkevesebb 25,9% és legfeljebb 34,6-os leértékelésnek. A gyakorlatban a svájci valutapolitika irányítói a törvény által rendelkezésre bocsátott margót csak a legszűkebb keretek között használták ki: már csak a külfölddel fennálló gazdasági kapcsolatok miatt sem lehetett szó arról, hogy az árfolyamokat az egymástól annyira távolfekvő aranyponatok között ingadozni engedjék. A szövetségi tanács tehát a leértékelési határozattal egyidejűleg felhatalmazást adott a Svájci Nemzeti Banknak, hogy a frank aranyértékét olyan magasságon tartsa, amely a korábbi aranyparitással összehasonlítva, kb 30%-os leértékelésnek feleljen meg. A tényleges leértékelés megállapításánál kizárólag a külföldhöz való gazdasági alkalmazkodás szempontjai vezettek, valamint az a törekvés, hogy a belföldi árakra és bérekre a túlnagy visszahatást elkerüljék.

A Svájci Nemzeti Bank a szövetségi tanács által lefektetett irányvonalakat mindaddig konzervensen követte. A svájci frank árfolyama Londonban, a mindenkori aranyárhoz viszonyítva állandóan a 30%-os leértékelés szintjén állott. A Nemzeti Bank devizapolitikáját alátámasztotta az aranyegyezmény, amelyet Svájc, mint a háromhatalmi csoport partnere, az Egyesült Államokkal kötött. Az egyezmény lehetővé teszi Svájc számára, hogy az intervenció folyamán a piacon keltezett dollárköveteléseit aranyra cserélje át és más részről aranyeladás révén bármikor előteremtse a devizapiacra szükségesnek mutatózó intervenciók tevékenységéhez szükséges alapot.

Hívmódon a svájci frank a gyakorlatban, leértékelése óta is aranyértékű és pedig aranyagértékű, bár a Nemzeti Bank jegyeit törvényes fizetési eszköznek nyilvánították és aranyra való behálthatóságukat felfüggesztették. A Nemzeti Bank, hogy az angol fontnak a kereskedelempolitikai okokból hátrányos árfolyamosökkenését lefékezze, múlt ősszel az arany eredetileg megállapított vételárát, amely 4869,80 frank volt finomkilogrammonként, átmenetileg valamivel felemelte. A svájci frank leértékelése azonban maximálisan 30,74%^o

volt, ugyanakkor, amikor a font az arannyal szemben 42%^o-ot veszített értékéből. A svájci frank tehát semmiképp sem lett függvénye a fontnak. A dollár árfolyamalakulásával szemben annyiban áll fenn függőség, hogy úgy a frank, mint a dollár aranyalapra vannak építve, azonban ez az alap mind a két valutánál változtatható. Nyomatékkal kell tehát utalni arra, hogy Svájc minden valutapolitikai elhatározásánál, teljes mozgási szabadságát fenntartja.

A Szamos-tartomány nemzeti munkavédelmi bizottsága megkezdte működését

Szatmár. Saját tud. A nemzeti munka védelméről szóló törvény alapján az országot körzetekre osztották. A körzetek élére bizottságok kerültek, amelyeknek az lesz a feladata, hogy a nemzeti munka védelme érdekében ellenőrzéseket tegyenek és a törvény ellen vétőkre bírságot vessenek ki. A szatmári kereskedelmi és iparkamarához a kolozsvári ellenőrző bizottságtól most átirat érkezett. A bizottság vezetője az átiratban közli, hogy a minisztérium által kinevezett bizottság május elsejével megkezdte működését, tehát Szamos tartomány területén az ellenőrzés is rövidesen megkezdődik. A bizottság vezetője felhívta a kamarákat arra, hogy a tagoknál tegyék lehetővé az ellenőrzés megkönnyítését. Ennek értelmében a szatmári kereskedelmi és iparkamara értesítette tagjait, hogy a személyzeti kimutatásokat — a nemzetiség pontos feltüntetésével — készítsék elő.

Hivatalos devizaárak. Dollár 141,52—143,53, font 662,40—672,70, palesztinai font 663,09—673,44, holland forint 75,69—76,87, svájci frank 31,81—32,29, francia frank 3,78—3,85, márká 40,50—41,50, pengő 25—27, csehkorona (hivatalos) 4,68—4,77. — Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamaj szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki: Angol fon 30 százalékos kvóta 1685—1720, angol font 20 százalékos kvóta 1400—1420, angol font 40 százalékos kvóta 1066—1075, holland forint 30 százalékos kvóta 187—193, dollár 30 százalékos kvóta 358, svájci frank 30 százalékos kvóta 88—91, francia frank 30 százalékos kvóta 9,55, belgas (kliring) 60, belgas 15 százalékos kvóta 67,50, svédkorona 30 százalékos kvóta 87,50.

MEGHOSSZABBITOTTÁK A NEMETORSZÁGBÓL BEHOZANDÓ ÁRUKRA VONATKOZÓ BEHOZATALI ENGEDÉLY KÉRÉSÉNEK IDŐPONTJÁT. A Nemzetgazdasági Minisztérium behozatalszabályozó osztálya tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a Lipsei Vásár vezetőségének közbenjárására a behozatali engedélyek beadásának időpontját — mely április 15-én járt le — folyó évi május 15-ig meghosszabbította. Ennél fogva az érdekeltektől iparosok és kereskedők ilyen import-engedélyre vonatkozó kérésüket május 15-ig kell benyújtaniuk.

Véget ért a szatmári céh-harc. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról a vitáról, amely a szatmári magántisztviselők és a munkakamara egyes vezetői között a céhek megalakulása körül folyt. Mint ismeretes, Iancu Simionescu munkakamarai elnök, annak ellenére, hogy Szatmáron már az összes céhek megalakultak, új céh-alkuló gyűléseket hívott össze és embereivel együtt — tizenöt személyre volt szűkeég — újból megalakította a céheket. Ez az állapot a legnagyobb bizonytalanságot keltette Szatmáron, mivel az érdekeltektől munkások és tisztviselők nem tudták, hogy a minisztérium melyik céh jogszerepményiségét ismeri el. A hivatalos lap legutóbb megjelent száma minden aggodalmat eloszlatozott. A lap közli azt a rendeltörvényt, mely Szamos tartomány területén a Dimitrie Ionel elnöksége alatt megalakult magántisztviselői céhet ismerteti el jogosnak. Így Szatmáron a közel 700 tagot számláló és a Bretter Tibor elnöksége alatt megalakult céh alosztály kezdeti meg működését. Nagybanyan Gherman Mihály, Nagykarolyban Mercas Florian és Maramarosszigeten Stef László lett az elismert céh alosztályának vezetője. A tartományi céhgyűlést Kolozsváron május 21-én tartják meg a azon tisztségükben megerősítik az alosztályok vezetőségét.

Mit kér a fa az emberektől?

Róma, május hó. El Milánóban egy Raffaele Cormio nevű öregúr, a milánói municipio tagja, aki arról tette emlékeztetését, hogy egy igen érdekes és merőben különleges múzeumot alapított, szervezett meg és tart fenn Lombardiának ebben a gazdag és gótikus fővárosában. Az öregúr a fák kultuszának el és múzeumát is annak szentelte. A múzeumnak egy kisebb termében díszes keretekben ott sorakoztak a falon — művésziesen megrajzolt irással — azok a kérelmek, amelyekkel a múzeum tulajdonosa fordul a fa nevében az emberekhez. Nemcsak olaszul, hanem Európa többi kultúrnyelvén is. Eddig hiányzott a sorból a magyar, de most már azzal is teljesebb Milánónak ez a különleges múzeuma. Milich Ferencné, a „Milánói Magyar Egylet” sokáig volt elnökének s most is előkelő tagjának felesége fordította le magyarra a fák kérelmét, mely a városi municipio rajzolójának betűivel a következőképpen szól már a látogatóhoz a múzeum termének faláról:

Ne sebez meg se baltával, se késsel, se kalapáccsal, se kövel, se rugással.

Ne kínozz meg drótkötéssel vagy más fémövezéssel.

Ne üss belém szöveget ruhanemű felaggatására, ne erősíts reám világításra szolgáló fémdrótot.

Ne szögezz törzsemre kalitkát, sem vendéglők hirdetését, se utak megjelölését; se vadászatra, se más egyébre vonatkozó tilalmat.

Ne használj engem villamoságot elszigetelő cölöpnek.

Ne erősíts törzsemre zászlórudat, vagy polcot dísz tárgyak elhelyezésére.

Ne tekintis póznának, melyre sportjátékok ponrdjának kijelölésére drótot feszítenek.

Ne tekintis olyan póznának, melyre a tulajdonodat elkülönítő drótsövényt erősíthetsz.

Ne használj ütközőbáknak vagy felfogónak, vagy telefonbiztosítéknak, melyre dróthorgot köthetsz.

Ne köss törzsemre láncot, sem kecskéd, sem kutyád, sem más háziállatod számará.

Ne sebez meg azzal, hogy kérgembe vésed nevedet, vagy azt, hogy mikor sétáltál arra, ahol állok, sem egyéb egyéni hiúságnak az én káromra való kielégítéséért.

Ne hántold le kegyetlenül kérgemet csupán azért, hogy nedveimet és gyantámat serkedni láthasd.

Ne támassz hozzám túlnehéz, vagy túlnagyterjedelmű tárgyakat.

Ne halmozz gyökerem körül se követ, se fémhulladékokat.

Ne sebez meg törzsemet sem kocsid rúdjaival, sem autód vagy kerékpárod kerekével.

Ne használj sem törzsemet, sem ágaimat arra, hogy hintát vagy egyéb tornaszereket erősítses reám.

Ne mássz fel reám fölösleges módon s ha mégis megteszed, ne szöges cipővel és ne használj lépcsőnek gallyaimat.

Ne mássz fel reám gyümölcsöt szedni, ha nem bizonyosodtál meg, hogy ágaim elbírák súlyodat.

Ne használj életlen vagy rozsdás szerszámot, mikor megnyesül.

Ne nyesd gallyaimat másként, mint szorosan tövüknel.

Ne mulaszd el a fertőtlenítést, ha sebészeti műtétet végzel rajtam.

Ne lépj szöges cipővel földetlen gyökereimre s ha teheted, földeld be őket.

Ne önts gyökereimre se üvedarabot, se cserepet, megsebezhetnének fejlődésem közben.

Ne verj sátrat arra a területre, melyet gyökereim foglalnak el, mert beütés közben megsebezhetnének gyökereim.

Ne önts ki gyökereim közelében se lúgot, se fejlődésemre káros egyéb savat.

Ne gyujts tüzet közelemben.

Ne vedd el tőlem ifjúságom támaszát, a karót.

Ne engedj, hogy nélkülözsem éltető elememet, a vizet és a trágyát és engedj elgelyt fejlődésemre.

Ne sajnáld tőlem a fejlődésemhez szükséges gondozást, szabadíts meg úgy a növényi, mint az állati élősdiektől és óvj amennyire csak lehet, a légköri zavaroktól.

Ne változtasd meg természetadta alakomat és ne alakíts belőlem természetellenes, nevetséges figurát, állatot vagy növényt.

Ha azután kérelmeim meghatása és teljesítése után elértem azt az időt, hogy megértem a ledön-tésre, jusson eszedbe, hogy eldőlöttemmel nem akartok kárt tenni fejlődésben lévő testvéreimben.

LEGUJABB

Litvinov távozására nagy feltűnést keltett a nemzetközi politikában

Angol körökben a gódnak, hogy az orosz külpolitika a semlegesség irányába fordul

Moszkvából jelentik: Litvinov távozásának híre még Moszkvában is nagy meglepetést keltett. Litvinovot Sztalin kedvelt emberének tartották, habár bizonyos szempontból önálló politikát folytatott. Molotov viszont, aki most utóda lett, teljesen Sztalin akaratától függ. A külügyi népbiztosság vezetésében beállott változás a szovjet külpolitikájának forradalmi irányban való eltérést jelent.

Londonból jelentik: Litvinov bukása londoni politikai és diplomáciai körökben a legnagyobb szenzáció erejével hatott. Annak ellenére, hogy ezekben a körökben még nem látják tisztán a népbiztosság vezetésében bekövetkezett változás várható kihatásait, egyre inkább az a meggyőződés kerekedik felül, hogy Litvinov bukása az angol külpolitika szempontjából nagy veszteséget jelent. Brit politikai körökben egyre inkább halványodik az a remény, hogy sikerül létrehozni az angol-francia-szovjet szövetséget, noha Londonban már azt hitték, hogy a hármasszövetség megkötése közvetlenül küszöbön áll. Litvinov távozásával előtérbe nyomult az a felfogás, hogy Moszkva esetleg teljesen visszavonul az európai eseményektől. Emlékeztetnek a berlini egyezményre, amelyben Németország és Szovjetország közötti semlegességet fogadtak egymás irányában. Nem tartják kizártnak, hogy az új szovjet-külpolitika ebben az irányban fog mozogni.

Súlyos nézeteltérések a távolkeleti szavatosság kérdésében

Az angol sajtó egyrésze megállapítja, hogy Litvinov bukását kétségkívül azok a súlyos nézeteltérések idézték elő, amelyek az utóbbi időben a távolkeleti szavatossági kötelezettség tekintetében fölmerültek. Moszkva Angliától szavatossági kötelezettség vállalását kérte. Szovjetország keleti határainak biztosítására. Angol részről vonatkozik ezt a kívánságot teljesíteni, mert Londonban még mindig nem adták fel a reményt, hogy Japán európai bonyodalom esetén semleges marad. Ha azonban a nyugati hatalmak és a Szovjet megegyezése a Távolkeletre is kiterjed,

ugy Japánt a kommunista-ellenes hatalmak karjaiba kergetik.

Valamennyi angol lap kiemeli, hogy Litvinov bukása teljesen váratlanul jött. Rámutatnak a lapok arra a szokatlan tényre, hogy Litvinov lemondása abban a pillanatban következett be, amikor az angol kormány el akarta juttatni ellenjavaslatát Moszkvába. Londoni lengyel körökben az a felfogás alakult ki, hogy Litvinov bukását a szovjetkormány kebelén belül megnyilvánult alapvetően súlyos nézeteltérések idézték elő. Litvinov a Népszövetség mintájára az együttes biztonság eszméjének szívvívója volt, míg a szovjetkormány többsége, elsősorban Molotov, a kétoldalú, államközi egyezmények megkötését ajánlotta. Ennek az elvnek az érvényesítését követelte Molotov Anglia és Lengyelország irányában is.

Meglepetés Londonban

Londonból jelentik: Az angol sajtó nem titkolja, hogy Litvinov lemondása, a legkényesebb angol-francia-szovjet tárgyalások idején, teljesen váratlanul és megdöbbentő meglepetésként érte Londont. Sem a diplomáciai világ, sem a kormány, sem a külügyi hivatal nem is sejtette, hogy „az együttes biztonság atyja” a bukás küszöbén állott. *Maisky* szovjet-nagykövet az angol-kínai társaság lakomáján értesült Litvinov távozásáról.

Az angol lapok egyelőre tartózkodnak a következtetésektől, vagy véleménynyilvánításoktól, de mindenesetre jelentőségtesnek találják ezt a váratlan fordulatot. A *Daily Express* úgy tudja, hogy Litvinov távozását Vorosilov hadügyi népbiztos követelte, a vörös hadsereg nevében. Vorosilov azzal vádolta Litvinovot, hogy habozásával és kapkodásával ártott Szovjet-Oroszország helyzetének a Közkeleten, főként Törökországban és hogy állítólag *Maisky* is panaszkodott, hogy sohasem kaphatott Litvinovtól világos utasításokat, mert mindennap mást és mást kívánt.

A német és az olasz sajtó az orosz külpolitikai irányváltozását várja Litvinov távozásától

Berlinből jelentik: A *Berliner Lokalanzeiger* szerint Litvinovnak „saját kívánságára” történt visszalépése éppen azokban a napokban, amikor London és Moszkva között folyik a nagy játszma, az egész világon nagy visszhangra fog találni.

— Nem akarunk találgatásokba bocsátkozni. — írja a lap. — ha azonban azt a minisztert, akinek össze kellett volna fognia az egyezményhez vagy szerződéshez vezető szálakat, hirtelen visszavonulási vágy tölti el, a legártatlanabb laikus is megállapíthatja, hogy vagy

azzal a politikával, vagy azzal a politikussal baj van.

A *Berliner Börsenzeitung* megállapítja, hogy Litvinov bukása nyilván nagyon kényelmetlenül érinti Angliát és Franciaországot.

Rómából jelentik: Litvinov bukása Rómában is nagy feltűnést keltett és annak politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az első benyomások szerint Litvinov távozására nyilván azt jelenti, hogy Sztalin szembefordult Litvinov egész eddigi politikájával, mely az utóbbi időben a kudarcok egész sorozatát eredményezte Oroszország számára.

Párizsi vélemények szerint Sztalin maga veszi kezébe a Szovjet külügyi irányítást

Párizsból jelentik: Litvinov lemondása a fővárosban nagy feltűnést keltett. Politikai körök még nem látják tisztán a külügyi népbiztos távozásának igazi okát. Általános nézet az, hogy az angol-szovjet tárgyalásokon fölmerült nehézségek és a szovjet-külpolitika vezetésében beállott változás között határozott összefüggés áll fenn. Párizsban úgy vélik, hogy a diplomáciai tapasztalatokkal nem rendelkező Molotov kinevezése csak átmeneti intézkedés. Valószínűnek tartják, hogy egyelőre Sztalin maga veszi kezébe a szovjet külügyek tényleges irányítását.

A jobboldali francia lapok utalnak arra, hogy Litvinov az együttes biztonság híve és Genf embere volt s távozását azt jelenti, hogy a szovjet külpolitika szakít az együttes biztonság tanával. A *Matin* emlékeztet arra, hogy Sztalin legutóbbi beszédében az együttes biztonság elve ellen foglalt állást s a nyugati nagyhatalmakat azzal vádolta meg, hogy saját érdekeik biztosítása céljából egymásra szeretnék uszítani Németországot és Oroszországot. A *Journal* szerint Moszkva elhatározta, hogy visz-

szatér az elszigetelődés politikájához és feláldozta az együttes biztonság tanait hirdető Litvinovot. A lap szerint Molotov határozottan ellenzi a kapitalista államokkal való együttműködést.

Egyes francia lapok is megállapítják, hogy Litvinov távozását a vörös hadsereg kényszerítette ki.

Tóth Tihamér püspök egészségi állapota válságosra fordult

Budapestről jelentik: Az *Uj Nemzedék* csütörtök déli jelentése szerint dr. Tóth Tihamér veszprémi püspök egészségi állapota válságosra fordult. A nagybeteg az éjszakát nyugodtan töltötte, de nagy fájdalmakról panaszkodott. Csütörtök délelőtt a láz 39,6 volt. A déli órákban szükségessé vált egy újabb orvosi konzilium. Ennek az eredményétől függ, hogy a nagybeteg főpásztor nem kell-e újabb műtétnek alávetni. A kezelőorvosok véleménye szerint a püspök állapotának jobbrafordulására is remény van.

Felosz'atták a magyar országgyűlést

Junius 10-re hívták össze az ujonnan választandó képviselőházat

Budapestről jelentik: A képviselőház ülését csütörtök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg Darányi Kálmán házelnök. Az első pont a képviselőház költségvetésének zárszámadásáról szóló jelentés volt. Ennek letárgyalása után *Teleki* miniszterelnök bejelentette, hogy kormányzói kézirat érkezett. A kormányzói kéziratot Darányi házelnök bontotta fel, majd a jegyző felolvasta. A kézirat bejelenti az országgyűlés feloszlását és az új országgyűlésnek junius 10-re való összehívását.

A felsőházban délben 12 órakor olvasták fel a kormányzói kéziratot.

Eszerint az új képviselőház a titkos szavazással lefolyó választás után, junius 10-én ül össze. A kormányzói kézirat felolvasása után a képviselők állva elénekelték a himnuszt, majd elhagyták az üléstermet.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

SZOBA-KONYHÁS LAKÁS

junius 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Axente Sever 12. szám.

Modern

dió hálószoba butorok olcsón eladók. Nagyvárad, Str. Alexandri 47. szám alatt.

Kiadó

udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, junius 1-től. — Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

Utcai

kétszobás, előszobás lakás, mosókonyhával, azonnalra kiadó. Nagyvárad, Strada Mihail Sorbul 11. szám.

Egy

utcai szoba, konyha és speiz kiadó. Nagyvárad, Str. Nicolae Zeza 50.

Kiadó

junius hó 1-re 1 kétszobás, konyhás, gangos lakás és két egy-szobás, konyhás lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Butorozott

utcai szoba kiadó. — Nagyváradon, Str. Moldova 25. szám.

Különféle

szavanként 3 lei

Kérelem.

Ezuton kérek mindenkiket, aki a Hadady-telepen, a Sincal-utca közelében, a Körös folyón át akar kelni, hogy az én kezelésben levő ladikot használni szíveskedjék. Tikos Bálint ladikmester, Nagyvárad

Cserépkályhák

javitását, átrakását, szabadalmazott rendszerrel készíti Besenyi kályhás, Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15-a.